

वेद - वाणी

स्वसा देवी सुभगा मेखलेयम्—

मृत्योरहं ब्रह्मचारी यदस्मि निर्याचन्भूतात्पुरुषं यमाय।
तमहं ब्रह्मणा तपसा श्रमेणानयैनं मेखलया सिनामि॥

(DeJ& 6/133/3)

Ûn ceSe DeLeDe kee nw Fne nabea kee oSele
ceKeue nw Ûcelede ka Develej JosejYe nabeaj
kaiesnS DeLeDeSeDejeerka kãS Om (kaej) ceW
ceKeue kãS Deves neLeWns yeDee nw Dejv Gns
Jocese ka ceUce nas Ûn efom osee nveka let Fne
ceKeue kaer j#e Fns Dever yerve ceve kaj kajve-

स्वसा देवी सुभगा मेखलेयम्।

Ûn nãve nãve lejspeve ceWveUe kee cete
DeDej nw kãS Om ceWKeue yeDeves kee ledhe&nw
kaej kãkeaj jnve- Ûn Fne Meje ceWke keanãer
ceOC [kãS nãve jKeaj kãkeajvsDeUeDe kajvs
kaer ebMe kãS Fe le kajler nw Jãka hejheje ceW
SeDeLeWns DeLeDeXvs ceKeue kee yeOve oDekege
ka efieS hejve nãvekeaj ka efieS ceSe yãe kaer
DeDe kee efieS deLe Lee- Jã kãlee nw

यां त्वा पूर्वे भूतकृतः ऋषयः परिबेधिरे।

सा त्वं परिष्वजस्व मां दीर्घायुत्वाय मेखले॥

(DeJ& 6/133/5)

nsceKeus efne leDe kãS भूतकृतः he ÛceneYeW
ka nãvekeajvsDeDe oDekege ka efieS yeDeS jnsnQ

Jen let ceje Yee Deefie” ve kaj efennas ceQeer oDekeg
Dejv nãvekeajvsDeDe hoJee kãS DeDe kaj nãve
Fner nabea ceWke-

श्रद्धाया दुहिता तपसोऽधि जाता

स्वस ऋषीणां भूतकृतां बभूव।

सा नो मेखले मतिमाधेहि मेधामथो

नो धेहि तप इन्द्रियं च॥

(DeJ& 6/133/4)

Ûn ceKeue Beee kee oave kajvs Jeeer nãve
nas leheDeDeWka nãveUe nas DeãS neer nw Ûn
भूतकृतां . pasJãceve ceWeneQns nãvepece ka
peve pecevelej ka jnãveWãS pevevs kaer #ceDe Jeevs
nãvekeajvsDeDe nãvekeaj yerve nw Jes nãve yerve ka
nãve Fne ceKeue kãS Deves kãS Om hej nãveDe
Deje kajvsDeUeDeJen let ceKeue ceDecejsDevoj Yee
ceDe-ceveMandee leDe ceSe yãe efennas deã DeledeJe
leka kaer DeDe nas nãveer nw Gne hejceDej ka nãve
nceje nãve (ceDe-ceDelebnãves Û) nas nãvelee nvGns
Deje kajve nãve ner Gneka DeDeve FeUeWãS lehe
nas Ûnã leheer efieDeUe yeve-

Øhæle cevše ceWceKæue OejCe kajvs kâe FÛUkâ
 yeŷeŷejer Dehvs kâf' ve >de kâs Fve MyoeWceWÛeâ
 kajlee nw

यत् अहं . pes êkâ ceQmृत्योः ब्रह्मचारी .
 ceŷeŷejer अस्मि . nBceQयमाय . Ūce
 efelceWkâ hæueve kâ efelêš bhûat . he_ŪeYeuekâ
 nehæj nas nehæj kâ ceŪe nâfêcece™he ceWŷejepceve
 पुरुषं . hejcehŷe kâeniryâcñ . efêšêšve Ūeŷve
 kajlee nŷee- Gms Øhle kajvs kâ efelêš ceQ एनम्
 (Deelcevece) . Fne Dehveer Deelce kâs nleŷb kâs
 (yeŷeŷe lehne Becêŷe Develê ceKæueŷe (Ūe) efvecefe)
 ब्रह्मणा . Jes%eve hêkâ tãpasa . lde (ÉvÉnæve)
 hêkâ श्रमेण . Bace hêkâ (Baceg lehne Kâs Ūe)
 अनया मेखलया . Fne ceKæue nas nleŷb kâs
 efvecefe . yeŷeŷe nBkâšyæe kajlee nBhejyeŷe kâs
 Øhle kajve ceje ue#Ūe nw kâeWkâ Depe ceQFne nalê
 nas Deleide nas ielê nBêkâ Ūen hebêYeuekâ nehæj
 ehjCceŷe Ūeekânes DeŷejCe nas DeŪŪæble nw
 हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं मुखम् Ūen Jes
 kâr Še+Ūe nw nalê les FneKâ Yehj eŷhe nvepenas Yes
 kaj ner Øhle êkâŷe pee nakâlee nw

cevše ceWyeŷeŷejer kâe nakâhe Deoŷe nwJen
 kânlee nvFne nalê kâr Øfle kâ efelêš ceQceŷegms Yer
 veneR[jlee ceQs les ceŷegkâs ner Dehvee Deŷelêŷe
 efelêe nwcejer laseCæ nw ceQceŷegkâe yeŷeŷejer nB
 kâeWkâ MeŷeWceWkâne ielê nw

गृहीत इव केशेषु मृत्युना धर्ममाचरेत्।

Oce&kâe DeŷejCe Fveerlehejlee nas kajvsponasceŷeg
 kâ Êje iæde&M nes êkâ Ūeb levs Fne Oce&kâe
 hæueve veneR êkâŷe les let nâfêce ceŷeg kâ iæe&ceW
 peŷeŷe- cejs ošMe ceWšMeefelêŷeWkâ Devoj Šner ner
 nalêŷe%e nêer Leer efvekâ GoenjCæWes Fefenene Yeje
 hê e nw

Jes ceWŠkâ nehæj nw ब्रह्मचारी JeneYer Ūner
 kâne nwekâ-

ब्रह्मचारी समिधा मेखलया श्रमेण लोकांस्तपसा पिपत्ति।
 (Dele& 11/5/4)

Bace Dejv lete kâ nâeLe-nâeLe nâfêce Dejv ceKæue
 kâs OejCe kaj kâ nerceveŷe Dehvsue#Ūe kâs Øhle kaj
 nakâlee nw Ūen Yer nalê nwekâ- êkâner Yer kâf' ve
 nakâhe kâs heC&kajvs kâ efelêš Ølce yeŷeŷejer neve
 Škâfê%e efelêšŷe neve Yer Deŷe DeŷeMêkâ nw
 efelêŷe-nâfêce yeve kaj nleŷb kâs Ønleŷ kajve-
 nâfêce (uekâŷe) Jen hœle&nvpes nleŷbØkâM jêhile
 nwJen êkâner oafcevedhœle&ns Deŷelêŷe&ns nleŷb kâs
 nâfêce (oelê) kajlee nwhšedêl DevŷeWkâs nâfêce
 kajlee nw nâfêce yevevs kâe lelhêŷenŷee nâKevs kâe
 %æve Øhle kajvs kâe Yeŷe neve- nâeŷeŷe efvecefe
 leŷe Oejlee ieŷe nas nâŷegâ neve hšedêlGne nâKe kâs
 %æve kâs Øhle kaj uekâ kâ hæueve kajve, uekâ kâs
 leŷe kajve Ūen Yer DeŷeMêkâ nw êkâner Yer Øfle
 kâe ueŷe kâe Dehvs efelêš efêhile nleŷkâr hêŷkâ

efiel's veneRDeeflegnaboj kâ efiel's nevee ÜefiÜs

Fne Ökâej yçêÛej- cevele Üeb ueckâ ueckâvelej kâs peveve Üenlee nwDejv Derve%eve nis oM-efoM ner veneRueckâ ueckâvelej kâs hCe&kejve Üenlee nw nachCe&ÛeC [ue ceVDevsnovoM kâs hâueve Üenlee nwlasDeJemêkâ nvekâ Jen nleÜbke efce&ke kajsnleÜb nâfêe nes nleÜbBee nis Ügâ ldnleer nes Dejv Fneâ efiel's ceKeue ÖejCe kajve DeDe DeJemêkâ nw ceKeue Skâ yefive kâ nâeve yeÛ er nâpdee nis ncejs ue#Üe Öefle kâr nâefêe nw MeCeWceWceKeue kâs Jøe kâne nw वज्रो वै मेखला (kâ". 23/4) Thek kâne nw ऊर्गु वै मेखला (kâ". 36/1)~ Thek kâ DeLe&nwje&e Üen ncejs ue#Üe efnefê ceV nceWÄÛ jnvs Jøe kâr lejn yevev kâe nâenne Öeve kajleer nw nceWTÖefke yeveleer nw

Ghæve-eoWceW%eve Öefle kajves kâe FÜÜkâ kâF& Yer JÜebâ Üens Jen jpee nes iânleer nes yçêÛej nes leve nâfêÖefWceWce kaj ner DeÜeÜe&kâ hene pedee Lee- ceÜg Dejv yçêÛej kâe nâcyve yeÛe hgyeve nwJes ceWpeneB DeÜeÜe& kâs वरुण . DeDe&efefekâ सोम . Üvöcee kâ nâeve Mæfle DeYeo ÖneVleoeÜeâ ओषधि . kâgnhâej MeÖkâ पयः . DeDe hve kajvs Jeeve kâne nwJeneRGnis nâfêe ceÜg kâne nw

आचार्यो मृत्युर्वरुणः सोम ओषधयः पयः॥
(DeLe& 11/5/14)

veÜkâlee Yer DeÜeÜe %eve kâ efiel's ÜceÜeÜe& ceÜg kâ hene pedee nw ceÜg kâe nâceçÜe kajve DerveDeDe ceWkâf ve nâkâule, nâkâule kârÄ{lee kâe ÅceDeâ nw pes nâkâule kâ yeÖkâ DeDe&CeWkâs nâe nâcePdee nw ÜceÜeÜe&vs Yer veÜkâlee kâ nâceves ÖueYeveWkâ Deceej Kel's kaj efÜs efâ- let MleÜg (nâvee&kâr DeÜgJee) hgy hâeWkâs ceBe us yeÛe nes nâer leÛ e iede yeÛer nâeve ceBe us yeÛe yeÛ e jpele ceBe us let ÜeÜÜ neYer kâe veÜeWce&nes kâe Jej ceBe us Dejv pes kâÛ ceÜeÜe& ceVgye nwJen ngye ceBe us ngyj efieÜeÜeÜe ieeve yæpe kâÛ Yer ceBe us efâleg ceÜg kâ jnnle kâ ef-eÜe ceVde hÜ, kânvsv hej Yer Jen yæudeâ-

शुभभावा मर्त्यस्य यदन्तकैतत्सर्वेन्द्रियाणां जरयन्ति तेजः।
अपि सर्वं जीवितमल्पमेव तवैव वाहास्तव नृत्यगीत॥
(kâ".G. 1/26)

Üs ngye ÖeYeJee. (kâue ldeâ jnvs Jeev) nQ Üs FeÜeÜeWkâ lepe njCe kajvs Jeev nQ Üs efDevs ÖueYeve nQJes ngye leges ner ceÛej kâ neV वरस्तु में वरणीयः स एव çje JejCeÜe Jej las Jene nwkeÛ Dejv veneR Sner ÄÛlee pes ceÜg kâs ner DeDeve DeÜeÜe&leee ceKeue kâs ner DeDeve yæve ceve kaj hCe&nâfêe kâe peDeve peDes nQVceWner nâer nw nes nâkâleer nw □

— आचार्या नन्दिता शास्त्री

सम्पादकीयम्

श्रम एव जयते—

Yeejle ka ogote UB ielis DeUUs eove Deves Jeeus nQ vejs ns DeejYe nDee Ouej Deefelave DeUUs eove Dee ielis ceVagJeebe nekaj Uekale kaj ielle nyskas Un Meba nwnkaule kaar hgele&kaar cePis Onivele nwcQcsje efAeule hofJeej Yee Gvekar Fne efepete Uese ka nnnYeeier jne nwoes yeej efepete Ue hSedel efepete nDe cevekaj, epenis efefele UvaveWe naceUej hseWes obKaete Yee Udre Yee Gve eovaeWejs hene Oete yanj Deejyeyoo, ebuuer iefelaveyoo, Denceoyoo, yaecys Deeb ceneveiejehes cenJehC&ueceWka haave Dees jns- vesolee per yeejne ceWkaete nes jne nW Dehe kaete kaj jner nQ Deeb Deeb- kaef&des ceQDee jne nBOuej kaj ves ceQs kaete- Dehekar kaef&DeeJMekele vene nwyeejne Jeeus yenge peide nQ ehaj yeas DeUe les ehaj kaete nes jne nwyeejne ceW ceQs kaete- nes kaete jne nwcser per Deves Jeeus nQ cece; ve kaj ves vacehaave kaj vs Ugele pehe nDeejv Oaveceer yee nDeejv kaete? Jes yenge nDees yeas- Jen! Deheves les have Jeekele ceVhajer kaever ner Kelce kaj oer ceQs kaete- neBeukage nesee ner Uner nW Deejv nDee Yee Uner Keye Deejde Ouejde nS hej ceer per kaer Yee ce Muer Jeekeles he je° Jeeoer efelaveWka nye kaetue nes ielis Fneka nDe nDe Gvekar Yee OeCde ves Yee nyskas efeneue kaj obUe epenis nejjer ogfuleBves oKe- Gvekar ceBka Ofe ihee ka Ofe naceve, move kas cevoj nacePe kaj velenideka nes ehaj veje kaj move ceW OeM kaj ve, nyskae DeYeej ceveve, hofJeej Jeeo Yee f&YelapeJeeo kaete yeeh-kaj Ce- Dees ner henuce kaetle& efosMer hene ceBevs ka efelis Sna Deef&Ser ief le kaj ve, 365 eove 24 IeCs kaete kaj ves Deeb kaer leesCee ves nyskas Uekale Je cejDe kaj obUe nW

nUcege Yeejle ka ogote UB pehe nDe Uner Snnene nes ueite nW श्रम एव जयते Gvekar Un veje hC& Jeekele nes Dehe Ode nW ncejs Uner nuchC&ceveJdee kas ceveJe peefe kas face ner veneDeeface ceWveBe ielle nWDehe peneyee epen Yee Deeface ceW nVDehekar peheVdeee face ceW nwhgele&ceW nW face navelde ceW nER yeeUejer nes uekaj ieanler JeeOnler nW Uner ldeka nyskas face kaj ve nW face kaj ves Jeeue J Uebaa ldrer ner ne nvpeneBde nesee JeneBlUeie nesee JeneBnuch&e JeneBnd Ue ef%ce Ue nmoite Deheves Dehe efefelave nes ue nDe ncejs Yeejle oM kaer Uner hnUeve Ler Fne efelis Jen efde kaete ieg kaete pelee Lee- Depe Yee efde Yeejle ka DeveKeeve nes DeOelce nes Deekafake nW

l'Ueie nos veef Uelka ieyje kaas ye' e'le nw nohej ka' naeevsn स्वैरी स्वैरिणी कुतः peye nDejv (ndelUelkej)er
hge ner veneDncee les nDejv Cer vej er kaas nos nekaler nvyjpee De'Dehe ka' Fne Go'lese kaas nal'le e'nce kaj' ka'
eb Ke'le nw Deneg

Jas ka'nlee nw

स्वधया परिहिता श्रद्धया पर्यूढा दीक्षया गुप्ता।
यज्ञे प्रतिष्ठिता लोको निघनम्॥

(De'le& 12/5/3)

nceje je'^ncejs je' Jener nDe' nos hge e'le neW nDe' ka'nles nQDe' kaas Dejv Jen Yee'cheje'Uelka e'le's
eb U's peevs Jeeus De'le kaas Jas ce'W nDe' ka'ne nw cheje' pe'le kaas ka'nles nQe'le kaas vene' De'leeb ka'e Ghe'yeie
Mij' kaj'lee nVDe'cee vene' ka'nves ka'e le'le'U'le'n nve'ka' Fne je'^ka' Jener De'vvs Jee' Denne'le, Jee'On'ler
nab'Uener pens pes nDe'eb De'leeb ka'e De'pe' kaj'vvs ce'W nDe'le'n Q'v'ka' De'le Ie' Jee'leeb nos naeevee kaj'vvs Jeeus
neW Dejv Jen Yee' Be'ee nos h'le'& n'raj~ pes Be'ee'eev'ne'ee nw'ener naee'le' ne'ee nw'ener Sk'ee'ee' n'raj
De'vvs ue'le'le' kaas O'le'le' kaj'lee nw

le'ner yee'le Fne o'm' ka' Jener o'he' nos i'le' je'le' neW o'he' >de' nos n'ka'le' nos O'le'le' ne'k'ern'v'pes o'he'le
ne'ee nw'ee'ne'ee nw'len O'ge' ka'e O'ee'v'ne'ee nw'le'nd'ee'ne'ee nvo'g'le'ee'v' De'je'che'je'ne' vene' De'ies ka'ne Fne
o'm' ka' Jener U'e' ce'W nDe'le'le' neW U'e' ka'e yenge J'le'ne'ka' De'le'nw De'le'ce U'e' nvo'le'le' nw'le'le'le'
De'le'le'le' O'ee'ce'ee' ka' O'le'le' che'le' peevs Jee'ee' ye'le' O'ee'le'le' U's he' U'ce'nd'le' les De'le'le'ka' nQer O'le'le'ka'
ce'ge'le' ka' e'le'le's Fne'ka' De'le'je'oe'a' nye'ka' he'le'le'le'le'le'pens ye'je'ce'-%ee'le'le' ce'W nDe' ne'W pens je'^ka' ka'e
ye'U'le' De'le'le'le' ve' nos U'n o'ee'le'Je' nvy'je'ce' ka'e #ee'le' ka'e U'e' je'^U'e' nw'len je'^ka' On'je'yevs Gne'ee'
nvy'je' ce'W nDe' nes Jee'le' ka' e'le'le's naee'ee U'e' nw je'^O'ee' O'ee'le' nos naee'ee nes je' Jener Ye'K's v'ee've' neW
U'n o'ee'le'Je' Jee'le' ka'e nw M'ee' ka'e U'e' ne'ee nw'ee'v'On'ler nab'Uener hge'le'le', jee' De'eb nye' ne'ee O'ee'&
nos U'ge'a' ne'W'pee' ka' e'le' na'ee' ce'W nDe' ne'W'n Yee'le' nve'le' ce'W nDe'le'le' nesv' ka'e De'le'le' Gne' je'^Dejv
Gne'ka' De'le'he' jee'ee nos ne'ee, Jee'le' hge'le' ue'ce' De'ee, le'pe, na'enne, ye'ue, he'je'ee, Be'ee O'ee'& U'le',
O'ee, O'pee, he'Mg' ka'ee'&De'eb nye' अपक्रामन्ति o'j Yee'ie pe'les nQ' ka'ne nw Dejv U'ee'ce'le'ge' ce'U'ge'le'le'
peye le'ka' pe'ee've' nw'ye' le'ka' Fve' Jee'ka' ce'U'ee'De'le'ka' De'ee' ka'e De'o'm' ka'e nal'le'le' nos De'v'ee'ue' kaj'vvs
Jeeus jee'ee Dejv je' Jener ne'W'le'ee' je'^je'^ka'ne'ees ka' U's U'e' o'ee'le'ee'v'ee'v'ee' nw

(शेष पृष्ठ 17 पर)

इतिवृत्तम्

— डा. प्रीति विमर्शिनी

अहंकेतु रहं मूर्धा अहमुग्रा विवाचिनी

ceQDelekedvejerje°^kārkaieg. Ope nB ceQa& cenleka nB Jw kae ün cev& navoM oke nveka vejer je°^efceceke kār DeQejdMuee nw ngk̄l̄ efcece nw efēlej Mibā nw lelhē&nDee vejer efcecece nos je°^efcecece nw vejer dM#e nos je°^ngM#e nveleleka Skā ngchkae, ngM#e vejer nengchkae ngM#e nvele, hājJeej, nacepe lele je°^leka efcecece kaj ves kae nacele&jKeeer nw ün ngjeb nalē nw Dele vejeleWkae ngchkae ngM#e SJeb efogee nvee DeleMika nwDejv ün efvee JwOleēve kae nacYe veneR Dele vejer peided kās Jw-Jw dweWkae dM#e Oove kaj ves kae GöMLe nos haecefe kaeUe cenefAauēle ceVअन्तराष्ट्रिय महिला छात्रावास kār hājkaūhvee kār iēter pes Dele neYer nahkae nahkae Oser Dele& peveWkae nonUeise nos cede&he us Ūhār nw efeneka Godēšve nacejen kae MjējYe 8 DeQee 2014 jeeveJecer kās uechācheue Ūe kae nāle nDee- ceḡle Godēšve kaecelejCenerka Ohae GAcidufe nacepenāer ngŪvleka, nleOleēMene श्री दीनानाथ जी झुनझुनवाला nāle ceVश्री सन्तोष दास जी cenve nāleDee yeeve DeBce, श्री कुलपति तिवारी, DeŪe#e Ber efēvele cefoj, Dele&peidedka ngchkae efēved

डॉ. ज्वलन्त कुमार शास्त्री Dees'er Ber jepaM oys [e@lej dMkāj efce, Berdeer nāgle ueKēsŪe, Ber Dej.her efveeŪ Ūe hāoj Ūvōkāvle ceŪer Yeve Deeb JeeCener kae Deveka ieCeevle veiejkaēWkae ceŪe Jwkae \$-ŪeDeWka nādej he" kae nāle nācheve nDee- Develej nāle4:30 yepnos Godēšve nacejen kae MjējYe yeŪeŪe efēleWka Jwkae SJeb nācheleka cāueŪeCe kae Éje nDee- efeneka ceḡle Delele Denceoyee nos hāQejš डॉ. सत्यव्रत श्रीवास्तव SJeb Ocedveer श्रीमती प्रतिभा श्रीवास्तव Is Dele oxeW ner nleOleēMene OYyōā efAauēle kae Ofe Devele Beee SJeb men jKees nQ Deleka ht efale Ber ngŪevō per Beāemle kae ht DeleŪe&per kae nāle nos efAauēle kae nāle neBka hājJeej kae men Lee- ueiēVie Skā nāue hā&Deves Deves iea hāj DeleŪe&vefole per kae yeŪe ceV#iJw hājŪeCe Ūe kaeUe Lee ley nos efjvlej Ūe kaj jnsnQ Gner nāle Deves4 kaeUeDeWkae ŪeŪe lele ŪeJene ceVSkā kaejs kae efcecece nsegjeM Oove kār Lee- Godēšve nacejen ceWdehkae Ghfūlefe ves nacejen kār iefcece yeŪe ef& nacejen ceWdejs nāer efēve° cenveYeŪeWes je° efēve ceWvejer kae cenōle kār Ūe& kaj les nḡ vejer dM#e SJebvejer GLeve nseg haecefe

Úesá] e peer abuuer vs Yee 1 ueKe 10 npej ®.
 Óove efáÙs

Úesá]ene ká nacehe Ska ÚeMaue kár DeJemíede
 Óehe ns jner nwnceWtCa&DeMe nvdka Jen Yee Dehe
 nye ká nanÚesie ns DeJemíe efefake naiser hejcefríe
 hejcaËj Dehe neYee Óefeká, nacepenester nahke-
 nahkeÓe ÓsereveMe ne veYeeWásndene, efjeceÙe,
 ofe& ÚeMíder peefve Óove ká Wlehe hejJej ceWvas
 naceo&yeveÙs jKes FveRneob ká cbaudeácevedeWká
 neLe úòÙe ns DeYej Óeás ká]ler nB

वेद विज्ञान कार्यशाला

26 hejJejer ceneMje]efi ká Delenj hej Úvõceker
 Jas eféve ÚeMaue káe Gohešve nDe- leLe Jas
 eféve ká DeÚeÙveÚeÙve káe Me]cYe Yee ns íeÙe-
 1 ce& ns 8 ce& ldeá De° efJeneÙe Jas eféve
 káÚeMaue káe DeÚeÙve efáÙe íeÙe- ceÙe Jõe ká
 TM]e ceWDeÚeÚe&Đ. **वेद प्रकाश जी श्रोत्रिय** abuuer
 ns DeceefSle Les Dehe ÚeLe vece leLe íeÙe.,
 श्रोत्रियंश्छन्दोधीते hecCefe ká Fne náf ká Devonej
 pes Úvo káe DeLaká] káe DeÚeÙve ká]s Jen BeafíÙe
 kánudee nwFne Óeáj Derivs BeafíÙe Ghevee káe
 Úeflele&ke]ls nS JasWká ÓeáM ceWelhej nQ peydeá
 Deheke DeÚeÙve nafhe eféÙe ká jne ctue ceWnháke,
 Jas Úe JÚeká]Ce káe DeÚeÙve ve nes nS Yee Derivs
 Derivs nteÚeÙe ká yue hej Fve «vLeWkáe eféÙeWkáe
 íene DeÚeÙve efáÙe leLe Se eféÙeWkáe eféÙe káe

nacePeáj peveveve ká nacevs uevs ká eféÙe Derivs
 káF&Yee nej ká]er nafhe nte ká] ve ká] Derivs peefve
 káe Úner ÚeÙe yee eféÙe- Deheka Jas eféve hej
 DeÓefle eféÙeÓefce&ÚeÙeWkás ngevs káe Delenj
 Deveka káÚeÙeWefve jne- yanje DeÚe ueide Le
 káÚeÚeWer®éfí ueer LeR DeÚeÙe&vefolce Mefer per
 káf&yej ÚeÚeká]ler LeR eféÙe káe Úen Áef ká]e neYee
 káÚeDeWkás ÓeHe neve ÚeÙeÚs Fvevs Gveke %ve Yee
 ye]íe Deab-2~ Devede Úen nahíe yee Dejv Fne
 káÚeMaue ká ceÚe ns Gveka Jas ká ceÚe ká Jéfefeká
 eféÙe ká pes Depece %ve Óeje De" efve ldeá Úueer
 Gne %ve Óeje ceWveYee ÚeÚeÙe DeÚeÚeÙe, Devefolce
 leLe ueYeeÙe nS~

Godkešve náf ká ÓLece JÚeKÚeve káe Óe]cYe
 Derivs Yeece Fheš&Ys ká JéfefekáWéje heÚs íeÙs
 ÓMe efá nachCe&naf ceWDeÙe ns leÙe nQ ká Govej
 efáÙe, DeKue yef&C[ceW33 npej 3 ncew42
 leÙe Ska onj]scWnaceñle nes nes ceÙe TM]e ns os
 ner leÙe Me jnls nQ Devede leÙe SJbnece leÙe
 Devede leÙe ÓeáM Úeá Me ká nevs ns nuf ká leLe
 nace leÙe ÓeáMneve Deo&nevs ns Yeejer nes nQ
 nachCe&naf Fve os leÙeWká case ns neryeernvpenne
 efá yef&Ce «vLeWkáe- अग्निषोमात्मकं जगत्
 यदाग्नेयं तच्छुष्कं यदाद्रं तत्सोम्यम्~ Fne leÙe
 efáeeve káe naf ká Deveka heLeLe ká GoenjCeWvas
 Derivs nte° efáÙe- अग्निः पूर्वेभिर्द्रष्टिभिरीड्यो
 नूतनैरुत Fne ce] ká Devede DeÚs nS hec&Se

vdve šede kār Jūekūte kajles nš Devkā ceSeWkē
Jēvefēkā Āf kāSe Ōfēnoble efēle-

Fner Ōkāj Ōfēbve Ōle. Ūēcejeve, Ūēie kā
Dee" DeedWūce, efēice, Demve, ŌCēŪce, ŌŪneĵ,
ŌĵCae, Ūēve, naceŌe kār Jēvefēkā Jūekūte DesSce
leLe noŪe kā ceSeWkē Jēvefēkā efēMiesCe leLe
ceŪeÖ 3 nes 5 yepelēkā neF kā iē jnnūeWōJēV
kāe JcŌe kajles nš neF kār nacele jŪveDeWkār
ŌŪce hĵCae- efēgd mōfēce Jēlg Delele Jēlg
SūeŪē, cenōJe, Denĵej, he ŪēveceSe, mēuevā
nāe hĵē, nōŪe, efēŪe, efēŪeŌs oM ŌCe,
mōCēŪe, ŌCēŪe YēŪe, efējēge, Gĵēge,
Gojēge, hōiege, Delece, hĵcēce ceWes (Fēj
hĵcēĵ ceWes) he ŪceneYēveWē hĵnĵ uē SJē
efēuē ŌfēŪe, hĵcēCeg DeŌe, DeŌle Deeb iē
MyōWkē Dever ceŪēkā Tne nes efēlele efēŪe
DeŪēle neĵue Muer ceWēŪe- Jēkē efēve kē
DeŌfēkā neFhe kā kāfēŪe hāceŪeWes legēvelcēkā
efēŪe kajles nš ŌŪe ŠedeŪeWā Jēvefēkā efēve
kār Ūēlele SJēBēŪe ŌfēceŪe kār

Fne Dee" efēneŪe kārŪeMue ceWes ŪēuekāMĵ
efēbe Jō efēŪeŌ#e nōmōle efē., [@ kāCeŪe
Mce&(Ōce&efēve nōmōleŌ#e, yearSŪe.Ūt), [@
ieŵyog per (DeŪe#e nōmōle efēŪe yearSŪe.Ūt),
Ōes kēueM Pe (ŌceŪe efēŪeŌ#e), Ōes neŪōno
DeŪeĵer (legēvelcēkā oM nōmōle efē.), Ōes jceM

kēĵ efēJōer (year oM yearSŪe.Ūt), [@ Yēle
Mĵe (Jūekāj Ce efēŪe yearSŪe.Ūt), [@ Yēbāŷ
(yearSŪe.Ūt) Ōes ūōŪe j_pve Mce&(hē&Jō
efēŪeŌ#e yearSŪe.Ūt), Ōes kēueM kēĵ pve
(hē&pve year efēŪeŌ#e nōmōle efē.), ceveŪe
FvōM kēĵ (DeKue Yēlele jēf Ūē mēŪē nōmōle
nōmōle kārŪeĵer nōmōle), [@ neŷveŪe&per (hē&
Ōēē ceĵuer ceveĵ ŷēve efē «er kēŪe yēŪe),
[@ leĵeMĵ efēbe (hē&DeŪe#e DeFDeFēŪer efēŪe
yearSŪe.Ūt), [@ ceŪeŪeĵer (Ōēē efēve efēŪe
yearSŪe.Ūt), [@ yēvevo ŪēŪeŪe (ŌēŪe&ceĵē kē
nōmōle cenēŪeŪe hēŵe) Deeb efēveWes efēŪe
neSeWDeŪe#e hō kās neŷŪe kajles nš Jēkē
efēve kās Deves Deves «eLeWā ceŪe nes neŷēkā
nace#e nēŪe efēle- leLe DeŪeŪe&BēŪe per kā
Jūekūte kās Year hē&ceveŪe nes BēŪe efēle leLe
neĵve kajles nš neYer vs Skā cde nes Ūn nēkāj
efēle kē Snes Jūekūte Deĵy yearSŪe#e ceWDeŪeŪe
nes ŪēŪeŪe nōmōle kē efēveYer GhēŪe neW
leLe Jēvefēkā efēve Yē Fve JūekūteWkār
GhēŪe DeŪe nōmōle neŪe- Fne De° efēneŪe
kārŪeMue kār ŪēŪeŪe&Mue nōmōle efēle
MeŪer vs efēle-

ŪneŪn kārve DeŪeŪeŪe ve neŪe efē Ūē
efēŪeŪe yēŪeŪe efēŪeWkār hēŪe Jō Jūekāj Ce
oM GhēŪe «eLeWā DeŪeŪe nes leĵē ve
neŪer les Ūs kārŪeŪeŪeŪe efēle kās «enCe veneŪ

kāṅ nakaḥerLaerĪñ ceḡe nerveraDeḥflegkāŪMue ceW
 GhafiLele naYer eḥēppeveWkae leLe ceḡŪe Jēōā [e@
 Bāśōē per kae Yar DeḡeJhCe&kaḥve Lee- ŌēŪere
 «veLeMā naLe DeŌgḥkā e-eŪēMāe YarDeŌŪēveŪēḥve
 nes nes oḡveWŪe-eŪēMāe nacePeḡs ceVhaeŪēe eḥaudeḥ
 nwSkāe” er e-eŪēMāe DeŪēŪēve kāṅves Jēus Fns
 kaḥceḥe «enCe veneRkāṅ nakaḥes- DeYer eḥŪus eḥveW
 Bārdeḥ hḡe oḥḥe per kaeMḥr eḥvot eŪē-eŪēAuele
 ceW25 eḥve De-eḥe” eḥḥe nesJŪēkāṅCe DeŪēḥve nḡeḡ
 DeceḥŪe LeeRnāḥCe&JŪēkāṅCe kae yanḡe kae nacele
 ceWDeŪēŪēve-DeŪēḥve kaeḥGveḥr DeḥveḥDeueie Muer
 nḡeḡnḡes ueie Ūēlkaḥe LeDe-eḥe” eḥḥe kae ueie
 ceveḥs Le- os Iḥs kae eḥēḥs Deḥves eŪēAuele DeF&
 kāḥŪeDeMḥsJŪēkāṅCe e-eŪēkaḥ ŌMe hŪsGōeḡ nḡeḡkāṅ
 leLe kāḥŪeDeWkae JŪēkāṅCe e-eŪē ceWDeŪēkāṅ
 oKḥeḡ yanḡe Ōnḡe nḡē Ūñ Fne eŪēAuele kaeḥner
 eḥveḥe nw kāŪēMue eḡeḡve nes nes 10 eḥve
 hḡe&nḡ ner Fneḥr hḡeḡḥ kae leḡeḡ kae iḥḥer Lee-
 DeŪēŪē&veḥole Meḥer per kae eḥeḡve ḥeḡ Bēr
 leḡeMḥeḡ per ves kāḥŪeDeWkae DeŪēḡḥkā eḥeḡve kae
 naYer Ōceḡe e-eŪēWḡe JŪēKŪēve eŪs- Gnaḥe ueḡe
 Yar kāḥŪeDeWes eḥēḥe Fne Ōḥeḡ Ūñ Jēō eḥeḡve
 kāŪēMue hCe&nḡāudee kae naLe naḥve nḡe&

वैदिक संस्कार संस्कृत संस्कृति प्रशिक्षण शिविर

15 peḥe nes 26 peḥe leḥkā DeŪēḡḡe Fne eMḥeḡ
 ceWkeḥeḥē, Denāce, eḥeḡeḡce, veḥraue, Ūḡe, ceḡeF&

Deeb nḡeḡveWnḡes kāḥŪeDeWŪeJēō ceḥueDeWves Yarē
 eḥēḥe eḥeḡceWḥḥeḡe naYer-eCe, Ūēve, Ūēie ŌeM#Ce,
 Jēō ceḡe, iḥḥeḡeḡCe kae naLe Jēōkē eḥeḡveŪēve
 %ḡe YarŌḥe eḥēḥe- Fne eMḥeḡ kae ceŪē ceWḥeḡeḡe
 eḥve kae eḥēḥs स्वामी शिवानन्द per ves Deḥve nacele
 eŪē eḥeḡceWDeḥves Yeḡle kae naŪs Feḥene kae
 %ḡe kāṅēḥe-

Fne eMḥeḡ ceWceḡŪe TMhe nes श्रीमती पूनम
 तिवारी per (naḥkaḥe Yeḡleḡ) ves Ūēve Ūēie leLe
 naḥkaḥe naYer-eCe kae yeḡ er kāḥMueḥ nes ŌeM#Ce
 eŪē- DeḡeḡŪe Ūē Ūēḡeḡe kae eḥeḡce eḥeḡe GōMē
 naḥkaḥe iḥḥe Gnaḥe Mḡeḡeḡe nes Ūḡeḡe nw veḥeḡeḡe
 DeḡeḡŪe Ūē Ūēḡeḡe ceWoes ceḡe kae eḥēḥs 30
 kāḥŪeDeWkae DeJēḡeḡe Jēōkē naḥkaḥe naḥkaḥe ŌeM#Ce
 eMḥeḡ Ūeḡe jne nw Fneḡeḡeḡe, eḥeḡeḡe, Denāce,
 veḥeḡeḡe, ceMē Deeb kaeḥkāḥŪeDeWŪeM#Ce Ōḥe
 kāṅ jne nḡ eḥeḡkaḥe naceḥve 3 peḡeF&kaḥ nāce-
 ŪēAueḡ Ūñ «ceceḡeḡe kae nacele nḡeḡeḡeḡe kāḥŪe
 yeḡeḡeḡe eḥēḥeB «ceceḡeḡe ceWḡeḡe ve peḡeḡe
 Fve kāḥŪeDeWkae ŌeM#Ce osjner nḡeḡeḡe W. शिल्पा-
 ceḡe SJeḡeḡe, B. प्राची- naḥkaḥe naYer-eCe SJeḡe
 Jēōkē eḥeḡve ~ Fve yeḡeḡeḡe eḥēḥeḡeḡe ceḡe yanḡe-
 2 DeMḥeḡ Ūs Deḥves perḡeḡe ceWceḡeḡe Jēō*deḡe kae
 ŌŪeḡe-Ōḡeḡe nḡeḡeFneḡeḡe naceḥḥe jnW

□

nabhaale ka Ode ®Peve nas jne nw

29 DeOue 2007 kaas Yeejle ka lekaauere je° hafe [e. Doyoge kauere per «ene oM ceWieds Las JeneBGvekā nleide nacejca ceWene ka je° hafe Ber kauere heche[sione vs राष्ट्रपति महाभाग! स्वागतम् यवन देशे~ Fne Jekāle kaas yeedeaj Dehves nleide YeeCe kaē DejcYe ekaē- Dehves YeeCe ceWvneWs kaē Lee eka nabhaale eOē kaē nyenas OēUere Yee-ee nw Dejv «ekā Yee-ee nabhaale nas ner ekaēuer nw Dejv Gner Je&DeceJ kaē naho kaē nāē nabhaale kaē Jekā OēUere nas DejcYe nDee Lee- ide 218 Je&XceWDeceJ kaē ka Fdenene ceWvner lešve hnuer yej lešer Lee Fne OēUere ceWविश्वानि देव सवितर्दुरितानि Deab Deab ceWSeWkaē ieev nDee Dejv DeScad Maele Maele Maele ka GoikejWus OēUere kaē Dele nDee Lee- Dejv hšedlelefeleWkaē iel iel enš nas neYeej ipe G"e- ūn yele OēceCde kajler nw eka nabhaale ka yeceveduee nabhaale ka Deoj kajles nQ ešue [ūšjēš vaceka Skā Depe napeve dieKedes nQka Yeejle ncejs JēMide Opeede kaē ceē Yaffe nw Dejv nabhaale ūjca kaē Yee-eeDeWkaē peveer nw Jen ncejs oMē Mele kaē peveešer nw DejveEje nceWdele nš iefde kaē caēe, ye Eje Oueje, FneF&de ka DeoMeXkaē peveer Yernabhaale ner nw «ce hūēde kaē hēchje nas Oēle, nleMene Dejv pevdē kaē peceYaffe Yeejle ner nw YeejleYaffe nj Oēaj nas ncejer caēe nw

nej efefiece pedMē kaēles nQka nabhaale Yee-ee OēUere nes ka nēle ner DeOde ie" veJuer nw «ekā Dejv uasve Fve oceWus Dele ngoj nw ūn hēj-kaē Yee-ee nw Deye efēj kajpēles eka pas Dehves ner oMē ka uae Dejv vake nabhaale kaē ceē Yee-ee kaēles nQes ekaēvs oMē oēner nQ

DeleXvs eOē kaē Keēse eAē oē- Depekaē yeŪeWkaē hē eē pele nwdēa kajj ekaē Dejv iesefieles vace ka JēcekaWus ner yeleē Lee eka hēer nas nūēFleer oj nw ūēB Fleer oj nwnūēFleer ye e nw les kaē Fnuer hnuer DeleUere Fve yeleWkaē vneRpeveds Las? nceje Gōej nwdēa kaj eW Je&DeleXvs ūn nye Dele-kaē kaj dieS Las Dejv nabhaale kaē yele eOē Lee eka nūēFleer nas vee kaj eW came oj nw hēer nas lejn ueke iēē ye e nw Dejv nūēFleer Oeyes YernQ nūēFleer Ce Dejv ūvō «enCe DeceJenūe Dejv hēceer kaē ner kaēWkes nQ hēer iase nw jē eOē kaēWkes nQ kaēer eOē ye e kaēer jē ye er kaēWker nw Deceka «en nūēFleer nas Fleer oj nw Flees nceē ceWnūēFleer ūēkaē ueleer nw Gle «en kaē nw Dejv ekaē «en kaē ekaēvs Gle «en nQ Delekaē hēer yele ve kaj ka ueleēe hōn nceJē hnuer kaē ner yele kaj Wles cēce& DeleUere vs ūn nye yele eOē Lee- FvneWs yeleēe Lee eka Mele «en kaē nēle Ghēn nQDepe leka kaēF& Jēceka Fne yele kaē ūēer vneRos nēka ve ekaēer vs De" JēbGhēn yeleēe Dejv ve ekaēer vs ū: yeS~

DeeĀo vs ner kãne Lee eka nãĀceWãus Oyyis nQ Deye yeĀĀeWãus hãĀ eĀe pelee nwekã nãĀkã kãus OyyeWãar Kape kaj vs Jeeue JĀebã nãĀrãve neĀãme Lee- ieuereĀes kã nacĀle lãkã ĀĀeJener las Āner cevedes Lãe kã nãĀĀjler kãe ĀĀehãj ueĀe nypede kã DeeĀeXvs Jãkã DeĀej Āej DejeWeĀĀnus yele eĀĀe Lee eka hãĀer nãĀkãe ĀĀehãj ueĀeler nw

Depdeue nj JĀebã Ān kãlee nwekã iĀJãkãĀe kã eĀeĀe kãe DeĀe-kãej vĀsve vs eĀĀe Lee Ān kãjerykãene nw ceneĀeĀeĀeo vs kãĀnpej JeeĀeĀe kãn eĀĀe Lee eka “संयोगाभावे गुरुत्वात् पतनम्” (Jãv. ĀĀe DeĀĀkã hãĀe DeĀĀeĀe nãĀ nob 7) DeĀeĀe peye eĀãner Jeneg kã veĀis kãr kãĀes nã peĀer nwees Jen DeĀes iĀJã kã kãejCe nãĀer Ājler Āej De peĀer nw

peye nce DeĀeĀeĀeW DeĀj ĀĀeĀe FeĀenene kãns oĀĀes nQes DeĀes oĀĀe kãr JeeĀeĀe DeĀj YeĀeĀe kãr oĀĀe kãr legvee kaj lã nQes Ājler DeĀj DeĀeĀe kã DeĀej hães nQĀn oĀĀe pes eĀãner nacĀle SãĀe- cegĀeW nã DeĀeĀe, Jã DeĀb MeĀeWãspeĀle, eĀĀe, Āve, yeue DeĀj hãĀe DeĀb nã MeĀeĀeĀe, nãĀeĀe, ĀeĀeĀe DeĀb ĀoĀe iĀĀeWã eĀeĀe DeĀj nãĀeĀe kãr Keve Lee Fne nacĀle Jener oĀĀe eĀve-ĀeĀeĀe DeĀeĀe kãns ĀĀeĀe nãĀe Āeue pã jne nw eĀene oĀĀe ceĀjnvã Jeeus JĀebã Fne nãĀej kãns veĀej ceveĀej kãĀe ĀceĀejCe kãns ner nãĀej cevedes Lã Āner oĀĀe kã DeĀeĀeĀe ueĀe Deye Ān Yãr veneĀpeveĀes eka ĀceĀe

kãĀe Jenegnw eĀene oĀĀe kã ueĀe eĀĀe DeĀb ĀoĀe iĀĀeWã kãejCe DeĀeĀeĀeĀe Lã Deye Āner oĀĀe kã ueĀe kãue, kãĀehãj, Āej, ueĀje, yãner veneĀeĀe DeĀb veceWã hãĀejspes nQ Jen eĀĀe ueĀe nes iĀĀe eĀene kã kãejCe Ān nãye oĀĀeWã iĀĀe DeĀj eĀĀeĀe kãueĀe Lee-

ceĀs nãĀeĀe oĀĀe nwekã yãĀe nã veĀeĀeĀe eĀĀeĀe hãĀer kãe iãse nãve nãĀeĀe ĀejWDeĀj Iãvee DeĀeĀe oĀĀeĀej nãĀeĀeĀe «nCe kãe nãve FlĀeb pĀãĀeĀe kãr ceĀeĀeĀeĀe yãĀeWã nãĀe DeĀj kãĀeĀeĀeĀe kaj Āner nacĀe ueĀes nQe kã Ās yãĀeW ĀĀeĀe JeeueWã ner eĀĀeĀe kãr nQ nãĀes hãĀe kaj veneĀpeveĀes Lã nãĀeĀeĀeWã nãĀeĀe eĀĀeĀeWã Ās eĀĀeĀe ĀceĀeDeĀj oĀĀe nã eĀeĀeĀe nes peĀes nQĀejleg Ān veneĀnãĀeĀes eka ĀĀeĀe nacĀle nã Fner oĀĀe nã nãye eĀĀe nãĀej ceĀeĀeĀe nQ Āner kã eĀeĀeĀe DeĀj ĀhãĀe oĀĀeĀej eĀeĀeĀeĀeĀe JeneĀeĀe ueĀeĀeĀes eĀĀeĀe oĀĀes Lã ĀĀeĀe FeĀenene nã Ān eĀeĀe nwekã Āner nã eĀeĀe, eĀeĀe nã DeĀj DeĀj Āvee DeĀj Āvee nã ĀĀe kã nãye oĀĀeĀeĀeĀe DeĀj nãĀeĀe kã ĀĀej nãĀeĀeĀe hãĀeĀeĀeĀe, nãĀeĀeĀe, SeĀnãĀeĀe, hãĀes DeĀb Āvee kã lãĀeĀeĀeĀe eĀĀeĀejWã ceneĀeĀe kãĀeue, kãĀeo, iãĀeĀe, peĀeĀe, JĀene DeĀj hãĀeĀeĀe kã eĀĀeĀejWã legvee kaj Wã GveĀeĀeĀeĀe hãĀes peve nã Ān eĀeĀeĀe nãĀe nes peĀe nwekã YeĀeĀeĀeĀe ner ĀejĀeĀe nãye eĀĀeĀeĀe nãĀej ceĀeĀeĀe Fne yele kãns kãĀeĀe DeĀeĀeĀe vs Yãr nãĀeĀej eĀĀe nã DeĀj

Dever hgeka cWfer efieKee nw(osaKūs Yeeje efikaue
 oMe) ncejs oMē kā efēLea efēve ūj efēLea efēve
 yefē kā YēC[ej, hōeLe&efēve Dejv efēMūle-kāue
 Deeb kā DeieCe nacej ceevs yē'vs nQGVneMē hēūene-
 hēūene ueKe kār ojyaveWnās efēve «eneWkār iefē
 efēSde kār Lear GvneR»eneWkār iefē ncejs hē efē Skā
 yehē kār veuer Éje ūLeLe&efēSde kaj ielēs nQ
 GoenjCe kā efēlēs oKās (ŪevSe DeŪlele efēeche
 efējasefe) Fmūee peidelkā ueeie kajēve kā DeŪej
 hej ūn ceevēs nQ efē nāle&Skā leueye ceM te pelee
 nwDejv efēj efēkaue Delee nw(kajēve nāje kāndā-
 DeŪle nāK ūe 86) Fne yele kās Depe hēūer kā#ee
 kāe yēŪe Yēr nēkāj veneRkāj nālele- kāleWā nāle&
 kār efēlefe kās nāje peevēs nQ

Stejšē yefēCe ceWferKee nw

स वा एष न कदाचनास्तमेति, नोदेति तं
 यदस्तमेतीति मन्यन्तेऽह एव तदन्तमित्वाथात्मानं
 विपर्यस्यते॥ रात्रीमेवावस्तात् कुरुतेऽहः परस्तात्।
 अथ यद् एनं प्रातरुदेतीति मन्यन्ते। रात्रेरेव
 तदन्तमित्वाथात्मानं विपर्यस्यतेऽहरेवावस्तात्
 कुरुते रात्री परस्तात्। स वा एष न कदाचन
 निम्रोचति न ह वै कदाचन निम्रोचति।

(Stejšē yefēCe- 14/6/43)

अर्थ— ūn nāle&ve kā#er Denle neke nwe GoŪe
 neke nw peye GneKē Denle neve ceevēs nQje efē
 kāe Dele kajēkā Deves kās o#er Dejv efēKaele nw
 FOej je#er kajēle nwDejv o#er Dejv efē kajēle nw
 Dejv peye ŪeLe kāue ceWferKee GoŪe neve ceevēs nQas
 peye Jen jde kāe Dele kajēkā Deves kās efēje efē
 efēKaele nwFOej efē kajēle nwLele o#er Dejv jde
 hej Jen kā#er efēle ūe efēkaue veneRnw

(>efēMe:)

□

सम्पादकीयम्

(पृष्ठ 7 का शेष)

Jea ceWfer kās Fvō kāne nwDejv Fvō kās nacej efē cējs oMē kār ūner hej cheje jner nwceneYeeje kāue
 lekā Fne oMē kā jeepe pes Fvō kā naceve og efēkā efēveMēkā Je napeveWkā j#deā nes Les Jes ve kāue Yeeje
 oMē DeefegnchCa&YteC[ue kā ceevdele kā j#deā efēMefoMēkā ūo ūe nacej dnerveneRŪe efēefē nacej dnDee
 kajēles Les- ce#es ieyje nwekāMer ce#e efē#e#e#e jne nwpes kāMer JeogŪe kār kānēsvē nDee kajēler Lear efēogder
 kāner pelee Lear Depe cee#er per ves Yēr peye kāMer ceWferKāj ūs Myo kāns efē- जब काशी राष्ट्रगुरु बनेगा
 तब भारत विश्वगुरु बनेगा nacej De#eeve nis naceve ūe#e nes iefē- Jendge: ūn naceC&kāMer efēleW
 kāe oefēJe nwekā Jes Jen kāle&kajēvōes Yeeje kās je^ie# nrvener efēie# kā hō hej efēlele kajēle-
 □

— आचार्या नन्दिता शास्त्री

uclaj Ghrfe-codkæue ldeā kāēab Myo peš cēVlōgā
 nes Las kãe Mÿe Le Dejv Šte, Édrj, kãfie >æcVl
 Dečkãcēkã DeMÿe Las ceneVejle (dējēšdlhē&50/
 24) cēVær kãe Dejv Édrj MÿoelWã ūs ner DeLe&nQ
 ūgē nacyeOar Depe kã ēnæeale kãe GoŪē Fñæ hãē
 læmjer ūē ūēær Mÿeyoer cēVhDē Dejv Jen Fñæ kãr
 ūēær Mÿeyoer ldeā hãē&Ūēfide nes iēē.”

राजा ही युग है

Štejē yēyēCe (33/3) kã Devegēj cēvgele kã
 ūēj Ōkēj kã kãc&Ūē ūēj cēvefidekã ēfideŪēBner
 ūēj ūēj nQ nãēē nDē DeLe&dDeuener Dejv Dečkã&Ūē
 cēvgele kãfie nw G" vs kã ēieS ŌēēveMæne Édrj nw
 G" e nDē Šte nwDejv kãc&cēWelēj kãēŪēj nw

कलिः शयानो भवति संजिहानस्तु द्वापरः।
 उत्तिष्ठन् त्रेता भवति कृतं सम्पद्यते चरन्॥

Ūn Muekã Leŷs Myo Yæ nas cēvgele cēVær DeŪē
 nw nãŪē Ūn nvdã kãf&ueKe Jē&ueye kãuæcæ Defe
 hēŪēcēvŪē Defe hãcēē vnerhnsnãkãe- Yæysyēcæve
 nj ūēj cēVnls nQ jee-jēŪē Dejv kãcē-kãe Skã ner
 nãēē cēVas Dečkej-Dejvpepe ns uelē kãj cēvs Jæus
 Dejv Gvens Dečværyæve yãŷ ūēBŪenvs Jæus ēfvot Skã ner
 ūēj cēVfæcæe Las Skã nerōve cēVŠkã ūēær nãcēē cēV
 yēve jnlē nwDejv " deā Gner nãcēē Skã Yæær JēMējle
 jnlē nwDē ūēj Yææ-yējē vnerndæe- Gns Yææ-yējē
 yææve jpe-Ōpe kã JēM cēVhw ūējWã pes væe lãus
 hãeVfēēŪēkã Las Jēyæo cēVkãcēXns Dejv jpe-Ōpe kãr
 JæēŪēVnspeŷ ōŷs iēēš Dejv Jēsnēkãŷ ōveVæo uæys

uæys ūēj nes iēēš cneVejle (MæfdeŷDeŪēē 69) kã
 Devegēj jpe-Éjē jēŪē kãr nãcæe ŌyæŌ Jæær ēfide
 kãēŪē, læve ūējWãWæær Šte, oes DeMÿeWæær Édrj
 Dejv læve hãeVns ōfēē ldeē Skã hæo ns Mÿe kãfideŪē
 nvdējvŷēj kãfie Devshej Ōc&Dejv væfē kãe ūēæ hæo
 YærŠŠ pele nvdēŷkãjpe ner ūējWãWãē ēcæke nw

दण्डनीत्यां यदा राजा सम्यक् कात्स्येन वर्तते।
 तदा कृतयुगं नाम कालसृष्टं प्रवर्तते॥

दण्डनीत्यां यदा राजा त्रीनंशाननुवर्तते।

चतुर्थमंशमुत्सृज्य तदा त्रेता प्रवर्तते॥

अर्धं त्यक्त्वा यदा राजा नीत्यर्धमनुवर्तते।

ततस्तु द्वापरं नाम कालस्तत्र प्रवर्तते॥

दण्डनीतिं परित्यज्य यदा कात्सर्न्येन भूमिपः।

प्रजाः क्लिश्नात्ययोगेन प्रवर्तते तदा कलिः॥

राजा कृतयुगस्रष्टा त्रेताया द्वापरस्य च।

युगस्य च चतुर्थस्य राजा भवति कारणम्॥

cēvgele 9/301 kã Devegēj ūējWã væe
 Jenēj: jpe- kã ūējŠ nQ ēpne ēfide cēVŌc&kã
 nãŪē, ōŪē, ldeē Dejv ove væcēkã ūējWã nãjēfē
 jnlē nQJen kãēŪēj nvdēē Skã-Skã hæo nãve nãvs
 hej Šteab ūēj yæ peles nQ Štejē yēyēCe Jææ
 Muekã ūēæBYær nw

कृतं त्रेतायुगं चैव द्वापरं कलिरेव च।

राज्ञो वृत्तानि सर्वाणि राजा हि युगमुच्यते॥

कृते प्रवर्तते धर्मश्चतुष्पात्तज्जनैर्धृतः।

सत्यं दया तपो दानमिति पादा विभोर्नृप॥

कलिः प्रसुप्तो भवति स जाग्रद् द्वापरं युगम्।

कर्मस्वभ्युद्यतस्त्रेता विचरंश्च कृतं युगम्॥

Yeiēde (12/3) kār kārē nvekā ceveḡē kār ceve
ceVējēVēḡe moe Deḡes jnls nQ Fēvō UēVēVhōJe kār
Jēē nes peḡē Dejv leḡe leḡe %eēvepē ceVēdē yē
peḡē las nacePe ues dā kār Uḡe De iēḡe nw ceveḡē
kārceveDeVēVemōē nētrāj Oce&DeOce&Yēḡe peḡē las
peve ues dā Jen Sḡe nes iēḡe nw uesYer Denvleser
Denkārjē; Éser Dejv leCēḡe ceveḡē Édrj ceVēle
nwleḡe pes cēḡe, Denlē, Deuēlē, dēō, eḡe,
eḡe-oo, Mēkā, ceḡe, Yēḡe Sḡebōvḡe Deēb nes «enle nw
Jen neḡe leceḡe kārē ceVēve nw

सत्त्वं रजस्तम इति दृश्यन्ते पुरुषे गुणाः।
कालसंचोदितास्ते वै परिवर्तन्त आत्मनि॥
प्रभवन्ति यदा सत्त्वे मनोबुद्धीन्द्रियाणि च।
तदा कृतयुगं विद्यात् ज्ञाने तपसि यद्बुचिः॥
यदा धर्मार्थकामेषु भक्तिर्भवति देहिनाम्।
तदा त्रेता रजोवृत्तिरिति जानीहि बुद्धिमन्॥
यदा लोभस्त्वसन्तोषो मानो दंभोऽथ मत्सरः।
कर्मणां चापि काम्यानां द्वापरं तद् रजस्तमः॥
यदा मायाऽनृतं तन्द्रा निद्रा हिंसा विषादनम्।
शोको मोहो भयं दैन्यं स कलिस्तामसः स्मृतः॥

iesḡeḡe legēceḡe vs Yer kārē nvekā UḡeOce&
neykā ùōUēVēVhōJe Deḡes jnls nQ ùōUē ceVēḡe
nōḡe, nēḡeḡe Sḡe %eēveḡe kār Goḡe nes peḡē
Dejv ceve moe neḡe jns les nacePe ues dā nce kār Uḡe
ceVēQ nōḡe kār nēḡe leḡe jpe YerDee peḡē, eḡe Oḡe
nes Dejv kārceVēVemōē nes peḡē las nacePe ues dā Sḡe

Dee iēḡe nw nōḡe kārē nes peḡē, jpeḡe yēḡe nes
peḡē, leceḡe YerDee eḡeḡe Dejv n-ēkār nēḡe Mēkā Sḡe
Yēḡe YerDee peḡēBles nacePe ues dā nce Édrj ceVēQ
nōḡe kār DeYēḡe, jpe Dejv lece kār Deḡeḡe leḡe
eḡe n kār Jēē ner kārē kār Deiceve nw eḡeḡe
hḡeḡe ceVēDeḡeMēḡe Oḡe nwGve hḡe UḡeVēḡe Oḡe
venēḡe le- Jes moe nōḡeḡe ceVjnls nQ

Oḡeḡe kārē ceVēḡe kār Uḡe Oḡe kār Jēḡeḡe
Uḡe Uḡe ceveḡe peḡe leḡe yē ceVēḡe Uḡe 1200,
2400, 3600 Dejv 4800 Je-ēkār kārceve nes
iēḡe ceveḡe, Yeiēde Dejv neḡeMḡeCe Deēb ceV
Sḡes UḡeVēḡe Jeḡe nw

चत्वार्याहुः सहस्राणां वर्षाणान्तु कृतं युगम्।
तस्य तावच्छती संध्या सन्ध्यांशश्च तथाविधः॥
चत्वारि त्रीणि द्वे चैकै कृतादिषु यथाक्रमम्।
संख्यातानि सहस्राणि द्विगुणानि शतानि च॥
त्रीणि वर्षसहस्राणि त्रेता तु परिणामतः।
तथा वर्षसहस्रे द्वे द्वापरं परिकीर्तितम्॥
कलिर्वर्षसहस्रं च संख्यातोऽत्र मनीषिभिः॥

Fneḡe DeḡeUē nvekā kār Uḡe Uḡe nōce Je-ē
kār neḡe nwDejv Gneḡe nōUē nōUē Uḡe-Uḡe nōw
Je-ēkār nes nQ Fne Oḡe hḡe kār 4800 Je-ēkār
neḡe nwDejv Sḡe 3600, Édrj 2400 leḡe kārē
1200 Je-ēkār neḡe nwḡeḡe yē ceVēḡe ceVēḡe
oḡeḡe eḡeḡe iēḡeḡe nes Je-ēkār nōUē 360 iēḡe
yē iēḡe-Flōve ner venēḡe Je-ēkār Uḡe kār nēḡe UḡeV
kār iēḡe Yer yeoue iēḡe □ (क्रमशः)

स्वतन्त्रता संग्राम में महिलाओं की भूमिका

गतांक से आगे-

- आशा रानी व्होरा

क्रान्ति की वीरांगना

रानी लक्ष्मीबाई

“Kete uell er ceoer Jen les Pehar Jauer jever Lee.” Fne nōfneē kāfdee nos Yejle kē yeŪe-yeŪe hejēle nw jever ue#ceyef&kej Deye lekā nōkāl eWiekē, kāfdeeSb vasēkā Deeb eieKaspeē Ūgā nQ Devekā Ye-eDeWeVegleāVeer- GvdeārJeyle kār kāneverhej efrāuce yevdeārpeē Ūgā nW nj Je-e17 pete kē eōve Gvdeā yeficeve-eJene kā TMhe cēW covele pelee nw Yejle kār ner veneR eieōē kār nj Ūgdeār Gvenis ŪgCee hdeār nw

ncejS Fefenene cēWDevekā eieēleBDeves nolēJe, nolēle Ūe DeŪeēce-ēve kā yae hej Decej nōē nolēJe-j#eē kā eieS JeycheveDeVespeewj Yee eieS hej nolēkā-JeM cēWleēb Ūge ner veneR Ūge kē nolēāue vdehe kēj ves Jauer jever ue#ceyef&kār ŪeM-ieēle Yejleē Fefenene kē Skā GppJae h%o nw

ue#ceyef&kē peve 16 veceyē 1835 kās yevejne cēWDee- 1857 kā Ūge kā hāe&hvee cēW hāMēē kē yasēyae Lee- hej DecepelWes yepejēle hāMēē kās iōer nos Glejkeāj cevecever {he nos Gvdeā ŪeSs Yef&eŪceper kās iōer hej eje" eve Ūane, les nolēēceveer eŪceper nolēJej yevejne Ūaus iēls Les-

ue#ceyef&kē eieē cejēvele, hāMēē kār hāpe kā Skā GŪeēDeēj er kā hē Les pes eŪceper kē nolē ner yevejne Deē iēls Les- ue#ceyef&kē yeŪeive kē vece ceveceyef&Lee- Ūej Je-e kār GcāiceWgveār cēB YeeējLeyeF&kē onde nes iēle Lee, les cejēvele kāŪe kās udeāj yepejēle kā hāne eje" j Deē iēls- JeneRceveg kē yeŪeive hāMēē kā oōdeā hē veve nānye kē nolē Kase-kāto cēWvee- JeneRvevee kā nolē Kase-Kase cēWnōves eivoer ceje" er nolēle Ye-eSb nolēKes kā nolē eŪeēj, lejekeār MŪe-eŪeē, cāueēeē Dejv Iēj nolējeer Yee nolēe ue- Skā eōve ceveges neLār kār nolējeer kā eieS eōo kār- eieē cejēvele ves nolēpele, “yēer lejs YeeŪe cēW neLār kār nolējeer veneRnw” Ūēāue cevegeyēle legkā G" er “cejS YeeŪe cēWskā veneR nolēneLār nQ cēQ cenejeer yevdeār” eieē nyēve jn iēls leYer Skā pŪeē-er ves Yee Gnokeār pecece [ueer Dejv lepender DeēkeWoKdeāj kēne, “ceveg eieSele ner cenejeer yeveer” Gne nolēē eēāner kās Fve yeeēVhej eieōene ve Deēle- hej 1848 cēWpeye Pehar kē cenejepe iēeōej jēle ves hē kā DeYēle cēWvnVDeveer eŪeēē jever yevele, les Yeele-ŪeēCerneŪe nesieF& ue#ceyef& ceveg kē eieēen kē yeo kē jKee nDe vece nw

ue#ceyef&kē Skā hē kās peve ovs hej Pehar

kā jēpLē Yēj cēWkēgMūlēBcoveF&iēFĒ hēj yēŪlē lēve
 cenēvsyāo nē Ūlūe yēnē Dejv i dēŌj jēle hēg Mēkā
 nēsjēie Mūlē hēj hēl iēS~ yēcējē: DēnēŌlē oKkēj
 cenējēpē vs Dēvevo jēle vēcē kā Skā hēlē Jēcēlē
 yēuēkā kās iēss uēfēlē- Dejv Gnēkē vēlē vēcēkēj Cē
 ēkēlē ocessj jēle, Fnēkā kējŪ ēbve yāo nērcenējēpē
 Ūlūe yēnē uē#cēyēF&Dē^a ejn Jēcēkār Ūcēš nērcē Gcāi
 cēWnē ēfŌJē nē iēF& Gnē nācēlē Yējle cēWDejv
 jēpLē kā ēfēnēj kā ēiēS uēl &[uēnēpērkār kēs vēnē
 Ūlūe jnē: Lē- Gvndēscējēj Sēfēnē kās Yēpēkēj Pēnē
 kā jēpēkēlē Kēpēvs kās nēnē yēb kēj ēbŪē-
 iēdēŌj jēle kā oōdēā hēg kās Dēfēlē Iēssēle kēj
 ēbŪē Dejv jēver kās 5000 [®]hēlēs Jēcēkār hēMēve
 oēkēj jēpēcnēue Kēuēr kēj vs kēē DēcōMē os ēbŪē-

iēdēŌj jēle kār Dēfēce Jēnēlēlē kā Dēvōjēj
 ocessj jēle kā Jēlēnēkā nēvs lēkā uē#cēyēF&jēpLē
 kār GōējēfŌkēj Cēr LēR jēver vs Dēvēs MēnōvēfŌkēj
 kās yēvēs jKēvs kēē kār hār ŌŪlēvē ēkēlē, hēj JŪlē
 hēpēyē kā ēfēkēkē, yēbue kā vēlēyē Dejv cenējē^o kē
 hēMēve nēYēr lēss Iēgēs Sēkā Ūgā Lē- kēs F&ve kēs F&
 yēnēvē yēvēcēj Ūē Jēfne vē nēvs hēj jēpLē kēchēvēr
 kār nēgēlē cēWfēuē ēfēlēs pēlēs Lē Pēnēr jēpLē Yēr
 Fnēr lējn 1854 cēWDejv jēpLē cēWfēuē ēfēlē
 iēlē- jēver ēfēlēMē nēvs Dēvēs hēg kā nēlē Skā
 ēkēj ēlēs kā cēkēvē cēWj nēvs uēiēR hēj Jēn Ūgē yēvēs
 Jēuēr vōjēr vēnēR LēR Dēvēs DēfŌkēj kā ēiēS hēnūs
 ēfēS Mē DēfŌkēj ŪēWnēs hēg JŪēnēj Ūlūe- ēkēj

jēvēr Éējē Dēvēs oēlēs kās ēnēcē kēj vs kēē ēiēS Skā
 yēbuevēr lēLē Skā Dēpē Jēkēnē kās Fōs FhŪ Ūē
 kēlēvēr kā hēnē uēbve Yēr Yēpē iēlē- ēkēj Yēr kējŪ
 hāuē vē ēfēkēuē, lēss jēvēr ēfēuēfēuē G" ēR Gvndē
 Dēvēs ēfŌnēlē nācēlēlē/ kās yēvēcēj Iēssē Cē kār " cēQ
 Ūgē vēnēYēvōbē: Yāus nērcē Ōcē osēs hēl W" jēvēr kā
 Ōfēlē vŪēlē kā Fnē hē#ē kēē nēYēr vs nācēlēlē ēkēlē-
 Dejv yēnē nācē- ēkēkār Mēg Dēlē nē iēF&

Dēpēlēs nēgē lēss jēvēr kār hēMēve yēb kēj oē
 Dejv jēpLē kār nēvē nēvs Gvndē nācēlēkā nēYēr nācēlēkā
 Jē nēvēfŌkēj Ūgēkēj yēnj ēfēkēuē ēbS~ jēvēr vs
 Dēvēs iēvēs yēlēkēj Fvē nēYēr nācēlēlē/ kās Fkē^a ē
 ēkēlē Dejv lēhējē: Mēg kēj oē- Dēpēlēs nērcēlēlēlēW
 kā ēkēuēhā Gvē ēbveWj pēiēn Yēj lēlē nācēlēlēW
 Yērēj nē Yērēj Dēnēhēse hūē jnē Lē- uēlēlē Lē,
 ēkēnēr Yēr nācēlē Ūn ēfēnēhās nēiē- cēlēDēfēuē-
 cēF&1857 kās yēj kēj Jē cēj" Ūēlēvēr cēWnēuē
 ēfēnēhās nēgē Dejv oKēlēs oKēlēs hāuēvs uēiē- lēlē
 šēlēs vēvē nēnyē, Dēfēce cēgēuē yēo Mēn yēnōg Mēn
 pēhāj Dēēb kēF&ōMēYōēā Fnē nācēlēlē ēfēōnē kā
 nācēlēj yēvē iēS Lē- cēkēlē oKē 4 pēte 1857 kās
 ēfēōsh ŪēWēs Pēnēr kā ēkēūs hēj Yēr Dē- ērcē Cē kēj
 ēbŪē- kējŪ Dēpē cējēs iēS~ kējŪ Yēiē iēS~ Ōpē
 vs uē#cēyēF&kēs Pēnēr kār jēvēr Iēssēle kēj iēōr hēj
 yēvē ēbŪē-

jēvēr vs Mēfēlēlē lēss Kēyē nēkēr nē Lē-
 Mēnōvē nēvēdēs nē hēnūē kēcē Gvndē ēkēlē,

Pehner kã dñs nãfãkãWDejv Mfãfã kãr nãfãkã
 JÛenLee- Fnkã yeo GvnẽWš Çpẽ-ñle kã kãfãX
 kãr MgDele kãr ner Leer dñã dñãfã ãñj hej Dee
 Kẽl er nãfãkã iãfãÇej jeJe kã Skã nãcyerOer ves DepeW
 kã nšles ner Dehvee oelãe udkãj Pehner hej Dee-ãcCe
 kãj ebÛe- Gns hejñle kãj ves kã yeo DejÛe kãe
 oãfãve velãs Keb yeane npej nãfãkãWkã mæle Ûel
 DeÛe- jever kã hene Flever lãñej er Dejv jCe-kãMue
 Lee dñã velãs Keb kãs Yee çãj kãr Keever hej er
 hej epele velãs Keb ves Depe MnkãWkãr MjCe uer
 Dejv GvnWYel kãfãe dñã nãj s nãfãkã dñãõã kãe
 nãfãeueve Pehner nes nes jne nã Depe DeDeãfã ÛeW
 kã çave çãWãer hãfãhej epele kãe çauãe Lee- GvnẽWš
 nãfãe çãlãe Yeeje çãWãfãkã dñãõã oyeves kã dñs
 Pehner kãr jever kãr Mebeã kãe oãve kãj ve neãe-
 pevejue çãfãpe Dehever Depe nãve kã mæle Pehner
 hej DeDeãfã kãj ves kã dñs jJeeve kãj ebÛe ielãe-
 jever kãs nãfãeÇej dñãe, les GvnẽWš Yee lãñej er Mg^M
 kãj oer Ûge "ve ielãe-

jever ue#çãfãfãFlever jCeãMue LeeRkã GvnẽWš
 Dene-hene kãe nãje Fuekãe Jeejeve kãj ebÛe,
 lee kã Depe nãve kãs DeVẽ, hever ve dñãe nãkã- hej
 Dehes ner hej eñãlãeWves Gve kãe mæle venãebÛe-
 iJeeñlãej Dejv šãñãeãlã kã çenejepedãeWves Depep
 nãve kã dñs nãfãe çãfãe kãj ebÛe, efenãns Jen
 Deis yeJ DeF& Pehner kã dñãus kãr leãWDeie
 Giãves ueier ÆãM Éej kã Çyãkã KegeyeKM Dejv

leãKeeves kã DeDeãfã er iãgeãe iãne Keb ves peve kãr
 yepe ueie oer yejn ebve leãã YeeCe nãfãe Ûãe-
 jever ebve-jde Skã kãj Ûge kã nãfãeueve kãj leã
 jner Depe nãve nãfãe çãWãe Lee- jever kãr
 dñãeçber DeÛer Leer dñãner Yee he#e kãr nej-pãe
 nes ve oKe Depe nãve Pehner vej çãWãekãj
 ueš-hãš Dejv Deiepeve kãj ves ueier Çpẽ hej Ûn
 nãkãš oKe jever nãfãe çãWãel iãfã GvnẽWš leã Ûe
 šãs kãs heš Yepãkã nãfãe kã dñs yege Yee-
 hej leã Ûe šãs kãr nãve kãs DepeWves yeãe çãWãer
 jekã dñãe- FOej kãfãçãfãššãves ueis nj ššles
 çãfãhej hãñe jever nãfãe Gns nãfãe uer Leer leYee
 çãfãpe ves dñãus kãr Jeejeber kãj Yeãve kã iãe yeje er
 Mg^M kãj oer dñãus kãr leãWVnãkã çãj leãl Gõej
 os jner Leer dñã Fner yeãe DepeWkãr 'hãš- [ueš
 veãfã kãce kãj iãfã otãpeer veãkã Skã dñãõã eãer
 nes GvnWyeTM oKees kãe heãe Ûãe ielãe- dñãj kãfãe
 Lee, yeTM oKees hej leãe kã iães yejnãs Dejv nãfãlã eW
 Jeej eñãner nJee çãWGãl iãš- KegeyeKM SJeb
 iãgeãe iãne Keb çej s iãš- vej nes YeeCe çej kãš
 kãr KeyeWDe ner jner Leer jever kã dñs Deye dñãus
 nes yejnã dñãeãves kã eñãle kãfãÛeeje ve jne-
 GvnẽWš leãl skãr hee' hej heš kãs yeãe, ueieãe çãj
 nes læcer Dejv oãveWheãeWvas leãlãej Ûãeãer Yeãl
 kãs Ûej leã nãfãe yejnã dñãe iãfã

nej nãfãe ves oKe jever ves Dehes eñãfã ÛeWvas
 kãne, "Dehe ueie Dehever j#e kã dñs pee nãfães

nQ ceQDeveer Pebaer pedespeer veneR Uel' De'' hej nledele Uge kas pejer jKevs ka dieS jever kaê peave yeave DejeMêka Lee- FmefieS nej ojeWes GvnWêaueher kâr Dej javee kaj e Ue- uesfêsvêl Jee kaj vs Deveer ška' er ka nœle jever kas Gvka yejn nœleUeWhace je ceWDe Ieje- ueskaê Jee jever vs leulej ka Skâ ner Jeej nis Jee kaj kas cej efjeUe- Gvka nœfêka Yeeie Kell's nš- kâueher ka êkaus ceWvee ka Yef&jje nœnye Les- kâueher kaê êkaue nœk' Lee- nœve Deejv Uge- nœceer kaê Yee JeneB DeYeJe ve Lee- hej JeneB jever penne kâf& nœbe'' veêka& veneR Lee- jele nœnye vs GvnWhanêleê kaê JêUve e Ue- hœMêDeeWêa veêje ceWDe- hene kaê jepe nœbe'' le nœvs ueis- çjepe nœve uekâj kâueher kâr Dej ye' jne Lee, Gns êkaus leka hœgêvs ka hœus ner jkaê efieUe iêUe- kâUê ka hene Uge nis iêUe- Fne nœcêlê Uêf Uge- nœkaueve JêUenLee jever kas nœber peer les peêe efêde Lee hej jele nœnye vs vejer kâr kâve ceWUge uel' vs ceWDevee Deceve nœcePe- Uêf jever JêUefile ceUêber kaj Lee les kâueher ceWner iøj kaê efêCê nes peêe- hej hœe nœkêjêWêa kâUe êkaUe peS- jever kas kâue 250 nœfêkaWêa nœle Skâ Dej kâr j#e- hœbêa osoer iêUe- jele nœnye vs hœus les Decepe nœve kas GKêl'e êrâj Gvka TB- leêKeevs ka Deis nleêb GKêl' ieS- jever kas êkaus kaê DebeUe uesve he' e êkaue efj pevs nis Jen JeneBnis Yee Gner lejn osveW

nleWes leulej Uueer efêkaue he' er penis Pebaer kaê êkaus nis efêkaueer LeeR

Fnka yee ue#ceyef&Deejv jele nœnye vs iJeeUeUej nis 46 ceene o'j iekâuehœj ceWje [uee- hej UeneB ceUê&pecevee kâf' ve Lee- GvnêWê iJeeUeUej ka cenejepe efêUe Deejv yebe ka veUeêe kas Deves nœle efuevs kâe Uêve êkaUe, hej Jes veneRcevs- iJeeUeUej kaê êkaue DeêUêej ceWe nœvs nis DecepeW nis uel' ve kâf' ve Lee- FmefieS jever efêUeUe ka leêKeevs hej šš he' er- o'nejer Dej nis leUe ššus vs Yee Deêêce kaj e Ue- efêUeUe kâr nœve nej ief& cenejepe efêUeUe Yeeie Kell'e nœDe Deejv iJeeUeUej ka DeêkâM nleêšleê Osêr nœfêka Fve nleêšleê nœbeUeWêa nœle nis iêUe- veeve nœnye hœMêe yevs- jele nœnye Gvka UeUefêde- peêe kâr Kejeer ceWjele nœnye kâr nœve jeie- jhe ceW[je ief& ue#ceyef& nœpeie LeeR yeej- yeej Deves Jeus KejeUêka Uêe UêeJever os jner LeeR hej Gvka yeele JeneB Yee Devenœer kaj oer ief& GvnWêke Lee êka leUe ššus penne Jeej Yee Fne veUe- jhe kas veneR jkaê jne Lee- nœkâs o'ke jever vs nleêb ner Uêde êkaUe- iJeeUeUej ka nœYee ceieXhej ceUêber kâr- ceoêes JeM ceWDeveer os nœnšleêW kâMer- cejje Deejv kaj Devê Deiej#êkaWêa nœle hœea UeMêej hej nleêb leveêe nis ief&

UeneB çjepe kâr nœve ka nœle Gvkaê Deêce Iecenneve Uge nœDe- jever kâr JêUen- jêUve nœk' LeeR

Deeper nasee ceWnaOveeWDejv Develnove kâr Meâ
 Leer haÛsnaJenerTB-lekeKeeve hngêveshej, Yêhâj
 pecele kâ yelepob jever kâr nasee kâ habe GKell ves
 ueies hej pûeWherItekeaj jeveruadekâjleer nasee ceW
 veÛer nâf&oeÛv peeler Ojleruent nasueue nesieF&
 oesôve kâ Yêhâj Uge kâ yeo Yee peye jever kâr
 JÛh-jÛvee veneRššer les kâsvaeF&e DeapeWves
 jever kâs peete kâe cekeâ okeaj jele nanye kâr Dej
 ncaue kâj ebÛe- jele nanye Fne yeej Yee nâkeue
 veneRnaS~ Gveka ceÛxššles oKe jever Deies yeÛe
 Dejv Deeper nasee nas efj ieFÈ Gveka DeCeâM
 nâveka cejsieS~ IeÛe Yee#de-ef#de nes efj heÛe-
 efaj Yee jever Iegvsška oser les Fefenene ceWvekeâ
 vece Decej kâms neke- hâeams GvneW IeÛe yeoue,
 ueiece cej ceWlecer Dejv oseeWheLeWnaS Gnaer lejn
 leuelej ûueleer efkaue Yeeer nâle ceWveka Deje#ka
 Dejv one-yejn efÛenle nâler Les kâveke efnde kâr
 Skâ šgâÛe Gveka heÛe kâj jner Leer oseeWDej nas
 iesieÛeBoieer pee jner Leer Skâ ieser jever kâ habe
 ceWDekeaj ueier efaj Yee Jen Jeejêvee eficde nas
 leuelej Iacis IeÛe oÛveleer ieF&yaeuekâ ocesaj jele
 Yee IeÛe s hej yeÛer jever kâr heÛe' hej yêde Lee pens
 ner GvneWDever Skâ Deje#ka nâker cej je kâr UeKe
 nâgeÛer oer jever vs Itekeaj Gne Deape kâe efaj
 Dever leuelej kâ Skâ ner Jeej nas GÛe ebÛe- jever
 vs efaj IeÛe s kâs nejhš oÛveÛe- hej nâceves Skâ
 veuee Dee iêÛe- jever kâe nâce nge IeÛe efÛeUus

ebve Uge ceWleÛe nes Ugeê Lee- nâle DeÛs
 nâleÛeWceWnaS Yee kâne habe-Û: ueie ner yeÛs Les
 veÛe IeÛe e pens ner veuee oKekeaj DeÛe heÛe kâj les
 MeSghene Dee iêÛs yeÛs ueie ceÛe&yeeve kâj IeÛe er
 oÛ ueÛs hej haÛsnaSkâ Deape ves jever kâ efaj hej
 leuelej nas Skâ Jeej efkaue Dejv oheje Gveka naves
 hej- jever yeÛer lejn peKcer nes iêÛer Deke kâs kâj
 yeaj efkaue DeÛer efaj Yee GvneW Itekeaj Jeej
 kâj ves Jeeus Gne Deape IeÛe nâlej kâs Kelce kâj
 ebÛe- Fnaer DeÛe Jeej nas Jen IeÛe s nas efj heÛe-
 pas jever ueÛ les ueÛ les efkaue nekâj veneRefejer
 Leer Deves hÛeÛs IeÛe s kâ nâle UeÛ peves hej Yee
 veneRefejer Leer GvneWne veÛs IeÛe s kâ kâj Ce ceÛe kâ
 Deies Iegvsška ves heÛe s hej jever kâe DeoM Lee,
 “cej ves hej Yee Gveka Me MeSDeWka nâle ve ueies”
 Fnaer ieS yeÛs ueie MeSDeWka s GuePeÛs jns Dejv
 jever kâ efÛenmer Deje#kaWjceÛeÛv jele Dejv
 kâ MeÛeF&ves jever kâe Me hene kâr Skâ kâs Ue ceW
 jKe Gveka oenâhâj kâj ebÛe- heÛe kâj ves Jeeus
 MeSDeWka JeneBlngêves leka nye kâj nâceÛe nes
 Ugeê Lee-

jever kâr FÛe hej erng& MeS Gveka Me kâs Yee
 nâle veneReie neka- Fnaer ieS les Peber kâr ue#ceÛeF&
 kâr yeneÛer Dejv Mineole kâr Ûen kânever leye nas
 Deape leka nâceWjCee oser Dee jner nW Deies Yee UgeW
 leka oser jnsier □

(क्रमशः)

ब्राह्मण! सावधान

गताङ्क से आगे—

— डा. सम्पूर्णानन्द

उपासना पद्धति कैसी हो?

Gheneve hae die lmasudeka neser Ueefi Us GmaceW hros hros Fne yele kee nabcej Ce neser Ueefi Us deka oJver Mibaele B G l kae Ue Ue S kae j lee nos veneRj Peeter pee nekeleer ve GvnWcer' er ceer' er miedele Wea nages kee Deuuee-ee ny ve ceuee, hae die" eF&hkaeve kee YeKe- ve iesMaue ceWoe osee Gvekaas yenkae nekele ny ve yejCe kas ofeCae osee Gvekar Deke ceWote PeMa nekele nw JeneBles neUeF& F&eevejer FeoUe osee, YeoUe kee Kape nw pes cevele Fve OseeKae DeUjCe kaj lee nwJen oseeWkae nakke yee pelee nw keeWkae Gmoms Gvekaas peidedka nabave ceWoneUe ee fauder nw nyekar Mibae yejey veneRnwj keeF&Yer Fleve osee veneRvkae Jen Fne ceieRj Lee e yenge ve Uae nekâ- pes FOej ye ves kee nekâle kaj lee nw Fvöeb oJaiCe Gnekae Dees ye kaj nleide kaj les nQ epe ne keej ye e YeeF&Ue ss YeeF&kaas Uueve ehaKeele nwGner keej Gnekar nneUe kaj les nQ oJaiCe Osee ka j#kae nQ pes OseeKae neve kaj lee ny Gneka Dele& Dejv kaace, Ueie Dejv #ase kae Jen nleUebel& kaj les nQ oseeWkae Un nleTMle pes Gvekae Jeeledeka nleTMle ny pelee ka nacevs Deave Ueefi Us OeUe DeUeXkae nacevs Uer nleTMle Lee- Fne nleTMle ka Oeie Beee

neker nw hjeCaeWkae pes DeM Fneka e[®]æ oseeWkae Oeie Devoj kee Yeele GheVe kaj lee nvGnekaas Oeefle ceve ueve Ueefi Us- Fne O#e ceWoe Un yele veneR KeSkaler deka Un Jüemper kee kee veneRnw yeudeka YeeDeUeryele kaWesJen ceUe nesnakalernwj pes yele cevele kee oseeDeWkaas OseeKae Deuueve os Dejv Gnekaas Deves Jel&eeTMle nos Thej G" ves ka dieS yejey Ueegâ ve ueider jns pes Gneka oye kee hae&dejevle ve haeJ ler jns Jen OseeKa eM#e kauevs ka Ueie veneRnw

hje[®]de DeUer Uape veneRneker hjevlegkae kee kee Gmoms kaace ueve ner hel lee nw yejCeWkae Oeie keeJ Jee Yee-ee kee Oeie kajve cees DeUe veneR ueidee, hjevlegkae kee ka [j nos OseeKae hjeJ Ueie veneR deale pee nekele- pes Deves keeUe kas Yete iete nes Gms Gnekae nejCe ebuvee Osee&nw Fne dieS ceJ yejcyej Gner jeie kas Deueelee nB cees Jee ka Osee ka Oeie pes Beee nwDejv yejCe ka TBs hro ka dieS pes mva Dejv Deoj nwJen cejer Oe=lee kee cepele kaj osee-

ncems kaane pelee nveka Depekaue kaueUe nw penebleka deka Un kaue kee Skâ eYeeie cees nyJeneB leka nceWaj veneRkaeve nw cegele& l e r h#e, Jee&

kāh, hejæ&neYer kāue efYeie nQDejv uecys kāueW
 kēe efomē kaj ves cēWūge poms yeļ s cēnoC [eWns
 nēfCde nekernw kēf&efēveWkē cde nvekā kāfielēge
 kēe Deye Deyle nes ielē Dejv nēlēge ueie ielē nw
 cēps Yer kēj Ssne ner " eā pēlē nvhjvlegūeb cēve
 " eā nes eā kāfielēge 4, 32, 000 Je-eXkē nekē nw
 efveceWns Deye leā kēfue 5043 ner yehs nQes Yer
 nceWkēf&Dehne veneRnw

कलियुग बुरा नहीं

hejvlegpas ueie kāfielēge kāryale kaj les nQes Fne
 vece kē nēle Fne yale kās Yer Qefēle kaj les nQeā ūn
 ūge hēfēleā ūgeWns yeje nw Gvekā kēve kē Devegēj
 Fne ūge cēWDece&kēe QeOvlē jnsē Dejv FnceWpece
 uevs Jēus cēvēlē Flej ūgeve cēvēlēWār Dehne Daulhēg
 Daulhēhē Daulhēē, Dejv Daulhē neks nQ Gvens
 hēfueveceWār Yehe hēeLe&nefē veneRnes nēkēer
 Jen ūēēēē kēf' ve nēceveWkē Devegēve veneRkaj
 nēkēes cēQāē le kē nēle kēnve ūēnle nBēkā ūn
 nējer yelēWpē' er nēkēe efējQej nQ cēŪēgeve
 nēkēe cēWēkēer ielēer kēj Devegēlūvoeēe hēfēleW
 cēWssner yelēWfēuder nQhej Gve hēfēkēWkēs nēde
 QeēClē veneRQēle nw ve les Jē kē cē Yeie Ssne
 kēnle nyve GhēfēeodYeie~ leāDejv QēēDevegēle
 nis Yer Fve yelēWkēs Deβēlē veneRfēudee~ FnefēS
 nce Fvekāscēvevs kēs Qmēde veneRnQ nce kāfielēge cēW
 pece uevs Jēus eāner Yer ūgeJēueWns eāner Yer yelē
 cēWkēe veneRnQ

kāfielēge cēWDece&kār QeOvleē nekernw ūn kēns
 cēve pēs? DeYer kāfiē kās 5000 Je-eYehs nQ
 Fvekā Fēnēne nis les Ssne veneRQēle nekē~ Mhāj
 Qeēle nēYer Deūēlē&kāfielēge cēWnēng nQ cēve eā
 yeēle yeēle cēWueēŪēē efomēer Dejv efQeēance hej
 Menve kaj les jns nQDejv Qeēkās cēved Delede
 hēfēles jns nQhej vlegSsne ohejs ūgeWēWērnQēe nw
 ehjCūēkēVēhe Dejv cēh-eēng poms yeūēved Qeēēer
 kāfielēge cēWesng veneR Fvekā Menvekāue cēWnēceW
 Je-eXkēā Qeēuele Qēlē nes ielē, Deēvenēē yevo nes
 ielēs Jē YēYe&cēWfēueve nes nes ielēs~ kāfielēge cēW
 Fnevs yeje kēle nQēe? Leē sēveWkē eēS yeje Deēer
 Deēer ūēer ielēer eāj Qeēkās ehj G" ves kē
 Deēerj ēēue~

आयु और बल भी कम नहीं

ūn yale eāne DeQej hej kēner peēer nvekā
 kāfielēge cēWueēē Daulhēg neks nQ Yeēve kēer
 kēj ūēnleē nes nis FQej kēj ēveWns Yejele cēWueēē
 Daulhēg nis nes ielēs nQhej ūn ūge kē ose veneR
 nyw nējer Jēēēve jēveēēkē Dejv Deēēkē hēfēleēē
 kē hēfCēce nwDejv Leē s ēveWcēWoj nes peēēēē
 Deēe Yer ūgeēē kē nēhēlē oMēWcēWueēē oēēēg
 neks nQ ūēē kāfiē cēWDeēēgkēē nekē les kāfiē kē
 Deēēēē nis Fne nēcēlē lekā >ēēēē: ūēne oēKē
 hēj leē~ hej Ssne les veneRnw nēkēs FQej eēŪēus
 kēj nēnce Je-eXkē ēēve ueēēWkē DeēēkēueWkē
 hēg Qeēēē ēēue nwJen Deēēēē kē ueēēWkēer

Dehse o d f e e r ve l s

nceas Ûn yele nhe° oKe hãl lea nveka Deye Yea
Deleg kaar Theja nacee hafius ka yejeje Imãer nw
Ûn Theja nacee os {eF&npej Je&xns nerye ietar
nes Ûe kañdekaue ka ner efieS nes Smaeyele veneRnw
bege nhe° kañler nw शतायुर्वै पुरुषः ॐ Ûka eEpe
nañ&kañ DeÙ&okaj ÔeLote kajlee nveka पश्येम
शरदः शतम् जीवेम शरदः शतम् FlÛab Fmnas
Ûn yele efieSe nveka Jea ka Devogej DeLakalDejcYe
nas ner cevege kaar hCeeRgnawJea&ner nw Dele Smae
cevees ka efieS kañ&kañCe veneRnveka kañdege cev
cevege kaar Delegkaar celãse efje ietar nw

Smae cevees ka Yea kañ&kañCe veneRnveka
Depekaue ka ueae hafius Jeaewhns Mejef ka yue cev
kae nks nQ Yapeveab kaar JÛenLee " dea ve ners nns
Fne nacele Yejle ka ueae hafius nns ÔeLe vaes, oggus
Dejv ogge nes ielS nQhej Ûn Fne Ûge ka Ce&veneR
nw ÛneBkaer efieSe hef chilefeleWea hef Cece nwpes
Fveka yeueveshej yeue peLãse- Depe kaue Ûge ka
kañ oMveka efiefeleWea TBeF&Dejv oñka yue
cevãse nsieF&nw {eF&leve nveJea&ka hjeves kañ s
ienvs Dejv neflehej Deye Yea efieS nQ Gvens Yea Ûner
%e nke nveka lelkaueve ueae ÔeLe Depe pens ner
Les ceavpes l es cevãhã nancee Je&dDeLakal kañdege
ka DejcYe kaue ka Iej efieS nQ hej Jen Yea
Depekaue pens cevegeWea jnvs Ûes Ûe nQ JenerãBka
oavs efieS Jen Yea Depekaue ka iãBka yejeje l s

Yea&kaar Smaer Ûe e ve WeWpes yameWncee Je&hjevee
nQej-kãkaue ka škañ safieS nQ Gvens Yea Ûner Ôede
nke nveka Mejef kaar uecyef&Dejv Mibã cevãF&
GuueKÛe Delej veneRge nw ÛeWepe Yea Jen ueae
pas Yejhã DeÙe Kevee hães nQyeuJevd nes nQ

Ûn Yea veneRcevee pee nakee dea Depekaue yef-
yue Ieš iete nw hafius nacele cevãDepe kaar Yeahe
jue-lej kañBLa, efpeavee ka ÔkañM ka deñkañs
hãe Ie? Skã hãka efieeve kaar Flevee iete ietar
peder nw Depe Skã-Skã oM cevãF&nancee Jeegeve
nQ Iejje° ^kañ napelã vs JÛene peer ka DeLãhãe nas
ÛgenLae ka nacehej nagele, Depe Iej-Iej jañ Ûes
Eje leape nacehej nage pee nakee nwDejv Deye l s
ojnle JeneDeWka lelkaue efieS Yea efiehe pee nakee
nw efiee cãe yue ka ner nañãl eWkañ cej ves Jeaes Dejv
yaneM kaj ves Jeaes MGe efiekañs nQ efieeWns efãner
efãner ka efievee one hvön kañse lãka pelee nw
peveceve cevege lãka kañ hã efie pelee nw Mejef ka
Yaej nas jãer Delehe efiekañdeñ kañce Delehe
yave efieS pedes nQ Ûn yele yefeyue kaar kaar veneR
efiee kajlee- Depekaue ka ueae ÔeÙave MeCeeWeas
hã pedes nQ Dejv Gveka nãLe-nãLe nañãl eWveR
hãkañWeas Yea oKas nQ Ûn ceSe ka Chelãe ka
ÔceCe nw Ûene ka veneR efãñ kañs ceve efiehe peLã
deã Depe nãje yefeyue hafius ka ueaeWns kaer nw

(क्रमशः)

नभेजCe वनेरकैज हरे जने नB

Jen येयCe हगेशले Yee Lis Deejv नेYennod Yee-
GvneWsjleMter कान काज जेके कास नयेसदेले द्वाले
Deejv काने "ns जेके Deere jleMleWceWBe%o nQ
Deereka cevesYeJe noppveasdele nQ Deereka UefSe
hedeSe nWDeere Fne Qkeaj ka JleLeefUejWceWleW
halles nQ kalle UeneBkaF&ekanner kae nacyeOer Ue
keggvornw kalle UeneBlej kaF&ekanner kae hgg, dhal
Ue YeeF&nw cevegele Deekae hae neke nWDeejv
Deekae cejlee nW Dele: UeneBlej pes kaF&ekanner kaas
celee, dhal Ue yeOg kanelee nWJen De/eever nW
kalleWka kaF&ekanner kae kaU veneRnw Dele: Deerekaas
Deerevshale kae jepUe Uel kaj Fne Qkeaj kae ogKerC&
pecheve veneRyaleeve UeehUs epenneWDeerekaas Deereka
hejeDeeWkae nacevee kajvee hal see- Deere nacefhtC&
DelesUe ka jeepe yeWDeereka dhal oMjLe Jemle
ceWDeereka kaF&veneRLSDeejv ve Deere Gveka kaF&LS-
jeepe kaU Deejv LisDeejv Deere kaU Deejv nQ Fnehdels
Deere Jener kajVpes kaj ves kaas Deerekaas kane pelee nW
lelee efesde eboveWkaasDeere DeerevshalejeWkaasdeueska
oWhejvlegयह भी जान लें कि यह सब अन्न की
बरबादी ही है, क्योंकि मृत मनुष्य कुछ नहीं
खा सकता। यदि यहाँ एक आदमी का खाया
हुआ वहाँ पर मृत पुरुष के पेट में जाता है तो
पर्यटकों के लिये भी उनके घर वालों को
श्राद्धदान दे देना चाहिये, जिससे पर्यटन काल
में वे खाने-पीने के इंड्रट से मुक्त रहें- UeJas

kaue «vele ceSe nQ pes cevegeleWkaas Ueeie, lehdle,
Ueeie SJboeve kae GhroM odes nQ Ue Uleg ueeeceW
Eeje Fnehdels jUs ieUs nQka Jee Deejv Gvekar nWveeW
ejeve Bece ka ner Deerever pecheve Ueeie hjer kaj nakeW
Dee-eJeeve kaneRnleie&ns veneRDees- Deere kaue
Gns ner nleekaj kajW pes lekaXka Qkeam ceW dka
peve hal lee nes- Deere Gns ner " dka ceveWepende
Deveje Deerekar FefUeb kaj nakeW pes kaU Yee
Devejeiecle veneRnw Gns Deere Ueeie oW
Fnuetka nerhejueka nWDele: pes kaU Yee efue naka
Gneka Devevo UeneBlej G"e ueve UeehUs kalleWka
Us efueene kar JemleB QUeka Mgedce kaas veneR
efuee kajleR QeLe: hedeSalceDeeWkaas Del UeDeka ka
nonvs halles nQlele hedekar ueeeie Fne ueeka ceWdele:
nake- Yeeie kajles eKeeUer halles nQ"

Ue YeeDeerekar cevesYeJe efesde DeJemle eKeeUer
halles nQ Gvekar efesdele leye Deejv Yee yeU peker nW
peye UeSka येयCe ka ceke ns efekandns nQ UeneBlej
kaale vsSka SnsneYennodkae efesce dhal Ue nWepeneka
hene QUeka yelee kae Ska leka nke nWDeejv epenkar
QUeka yelee jeepe kaas Qneve kaj ves ka efieUs neker nW

Ghejoea yeleeWkae jeepe ves pes Goej eUe nWlefedka
Gns Yee osKels- jeepe ves kane "Deereves pes kaU cejs
efieUs kane nW Jen GeUe Yee nWDeejv DeojCeUe Yee
hejvlegJemle ceWnen Deerekar yeleeWkae efedje ne
hal lee nW pes hedekar peve navede efesceWka efedje
DeeUeCe kajlee nW Gns Fne ueeka ceWdele%ce veneR

efauder- cevegele ka naledDejv Denal edkaale & ner Gnos Yae
 Ue yge, Jej Ue kaalej, hafesalce Ue Drafesalce
 yvedes nQ jepveafe ceVjpee ka kaaleXceVnalUe lele
 oUeudge ner ncejCeete yvedes nQ Dele: nalUe ner jpee
 ka kaaleMkar ka nesv n w nalUe narnahaj ka DeOej nw
 nvalaVes Dejv oSdeDeVes nalUe ka nrege ka n w jpee
 ka efieUs nalUe ner nolcefa hpevefe nw pas JUebaa
 Fnuedka ceVnalUe yasdee nw Gnos nolceUe Dejv MCoDe
 ho Oefle ndee nw DenalUe-er JUebaa nas cevegele Gner
 Okaej of nš pedes nQ poms nache nas Fnuedka ka n
 DeUUFUeVnalUe ner ceUe leJe nw nalUe ner OUebaa
 Jenleg ka DeOej nw nalUe ner nahaj ka OYeg nw
 hafesale nalUe hej DeOefle jnlernw OUebaa hofeska n
 DeOejMue nalUe ner nw nalUe nas GUUe kaU Yee venel
 nw leye ceQnalUe nas hej* dege kaUeVveBDejv Derivs
 efale peer ka n nalUe ka n j#e kaUeWe kaMB ve les
 kaUeMue nas ve OeKes nas Dejv ve De%vedee nas ceQnalUe
 ka ogekaas lea Ue- ceQDerivs efale Eje ka n ielarnalUe
 Oef%e ka DeJMe ner haeve kaMB- ceQsJee ceVner
 Yee jnvs ka n Oef%e Derivs efale ka nacevs ka n nw
 leye efaj ceQno Oef%e kaas lea ka n Yejle ka n ka n n g
 yede kaas kaas ceve ueB”

ceneYejle Yejle ka n ohoje cendkaale nw Fne

1. osKelsJeucentka jceUeCe “nalUe ceveMhuUe jepUe ceceal
 nvaloveal lennechnalUe ceceajepUe chalu suaka Oef%e”
 efahaj efale nalUe ner jpee ka n nvalove Oca n w jepUe nalUe ce ka
 n vnalUe ceVner peied Oef%e nw – Devge ka

cendkaale ceVDeveka Sras GhaKUeve nQ efanceVnalUe
 kaas ner nolceUe naceve efUe iele nw Dejv efveceV
 lelkaueve hge efUe n g Jelve ka Oefle oemUeYe ne
 jKas n g efKaeer hal les nQ ceneYejle ceVvece ka n
 ceUgSkaa cenJhce & lesvee nw GvneV Oef%e ka n Lar
 eka Jes kaYer Yee efaner Gae hej Delede ve ka n V- Jes
 efKef er kaas Gae cevedes Les Dejv Gna ka n naceve nes hej
 Jes MCo jKe ka n ceUgkaas Deleefle ka n udes nQ

Ueb ceQnaceUeVnas GaejCe osee OejcYe kaMBUe
 Dejv Yee hejJee ceVLeVnas GaejCe oBles Dehe oKels
 eka Gve laccce GaejCaVveVhelece TMhe nas nalUe ka n
 ner Oef%e ka n ielarnace-

ceQFne nalUe kaas oyeeve veneUanlee eka Yejle
 ceVner kaU hej efleleUeWceVDenalUe Yee-Ce ka n
 Devegefe oer ielarn nw nacelekaejVves efaleveer ner
 hej efleleUeWceVnas #ceUe cevee nw Fner Okaej ka n
 JUenLee oses n g ielace ka n kaUe nveka “>aele ka
 JeMeyde peve Eje ekaUe iele DenalUe Yee-Ce Ue
 DelUeDeka Devevo ka GEse ceVkaane iele DenalUe,
 Yele, hael e Ue ogkaeUe ceVnasce iele Pet’, yeUeW
 JeeVUe Yafde cevegeleEje ka n iele DenalUeUe
 ceVneUe haeceVka n Pet’ Derivs ka n ka n haeveMene
 veneRyvedes nce UeVeer ka n nakeles nQ eka Ghej eka
 hej efleleUeWceVDenalUe Yee-Ce #ceUe DehejeOeVka n
 BeSer ceVjKee iele nw” □

(क्रमशः)